

LitAero 1.

DRABBLE Z PRVNÍ VĚTY

Martina Moravcová **Struna sem, struna tam**

Byl to bolestivý zvuk, který lámal všechny sny i tužby.

Ladí, rovná prsty na hmatníku, vybrnkává, buší do ozvučné desky španělky, škuje za struny. Chce to trochu přitáhnout.

Pink! Děčko je v tahu.

„Kde teď sežene strunu?“

Nesežene. To ví. Sobota večer.

Zkusí někomu zavolat? Komu?

„Máte doma děčko? Nylonku? Nemohla bych si půjčit vaši kytaru? Podobnou té mojí?“
V klubu má být za hodinu.

Po letech slavná houslistka vypráví, jak s prázdnýma rukama vyrazila směr klub, jak se omluví. Trapas! Pak ale na lavičce uviděla zapomenutý futrál, v něm housle, které měly všechny čtyři struny.

Posluchači jí moc nevěří.

Kateřina Pokorná **Kachna po thajsky**

Cinkly skleničky a Jarda konečně sebral odvahu říct to, co už dlouho odkládal. Nemotorně se postavil a rodiče zpozorněli. V jídelně bylo přítmí a vzduchem se nesla vůně pečené kachny.

„Bude mi čtyřicet a nikdy jsem nebyl v zahraničí. Poletím do Thajska.“

Matka zčervenala, rozechvěla se a přidala synovi červené zelí.

Chtěla promluvit, otec ji ale zastavil ostrým pohledem.

Zeptal se Jardy: „A co je v Thajsku zajímavého?“

„Thajky,“ odpověděl Jarda pohotově.

Židle zaburácela, když se otec zvedl od stolu, otočil se ke komodě a odemkl malou zásuvku. Vytáhl naditou obálku s nápisem NA KURVY a položil ji před syna.

Anna Shalygina

Nový světový řád

Byl jeden muž, který měl pět synů, a ti neměli žádnou matku. Nevěděli, že ostatní lidé matky mají.

Bydleli na statku v údolí ukrytém uprostřed hor stovky kilometrů daleko od nejbližších sousedů. V hospodářství neměli žádná zvířata.

Otec nechtěl podněcovat otázky o narození. Říkal si, kluky tak ochráním.

Po velké světové krizi ustálil se nový řád. Muži sloužili pouze k oplodnění a byli zavřeni ve výzkumných ústavech.

Otec tam žil léta. Při velké explozi plynu v laboratořích se mu podařilo utéct. Z ústavní plodnice unesl pět malých kluků. Odešli do hor a ztratili se před krutou realitou. A před ženami.

Drahomíra Stínilová

Pán domu

Potkan se dvakrát otočil kolem své osy, přikrčil nosánek a vedle kočky prchnul na dvůr. Zdrhnul Elišce, když mu čistila klec. Konečně měl svobodu.

„Džíí, copak to je? Asi zrní pro slepičky. Tak budou držet dietu.“

Vymetl celou ošatku a rozhlížel se co dál. „Černé hádě u baráku? Jak asi chutná?“

Kočka jen žárlivě zírala a prskala. Taková drzost.

Záblesk. Křik z domu. Světla zhasla.

Kočíci zelené oči se přimhouřily. Čekaly na zasloužený trest.

Eliška vyběhla na dvůr a starostlivě odnášela potkana domu: „Bertíku, tys zase překousal kabílek? To hodnej potkánek nedělá!“

Kočka se vztekle dvakrát otočila a rozmrzele usnula.

Jitka Junková

Dobytel v ledu

Být mrtvý nemusí být v tak ledový den vůbec špatné.

Na svou další polární výpravu jsem se připravil nejlépe, jak jsem mohl. A tak tu teď stojím v teplém oblečení se zásobami potravin, které mi rozhodně nějakou dobu vydrží.

Mrznou mi ruce. Světla se odráží od námrazy, až mne z toho začínají pálit oči. Nedaleko své pozice vidím ledního medvěda. Mohl bych ho zkusit zasáhnout zmrzlou treskou. Natahuji se pro ni, zaměřuji a házím.

Zásah! Medvěd je sražen z horního regálu a padá mezi hrášek s kukuřicí. Otevírám dveře mrazáku a vstupuji zpět do obchodu. Ještě musím stihnout vytřít podlahu.

LOV SLOVES

Drahomíra Stínilová
Můj hlad

Začínám hladovět.
 Štrachám, šmejdím, hledám.
 Běžím nakoupit. Vracím se. Vybaluji.
 Omývám, loupu, krájím.
 Potřebuji naklepat, posolit, popepřit.
 Zahřívám. Smažím. Podlévám.
 Zkusím ochutnat. Omastím.
 Nudím se. Chci se naladit.
 Odšpuntuju, nalévám. Popíjím.
 Otáčím se. Zavrávorám.
 Oháním se, převrhnu, rozlévá se. Hoří!
 Hasím, dusím. Pálím se. Bolí.
 Vyhazuji, splachuji.
 Nepochutnám si.
 Hladovím. Hubnu.

Anna Shalygina
Komplikovaná cesta na letiště

Nastupuji. Vyrážíme, nechávám se unášet.
 Brzdíme, zastavujeme.
 Ptám se: „Narazili jsme? Stíháme?“
 „Netuším! Musíme čekat. Volám, zjišťuji.“
 Začínám panikařit. Modlím se. Stíhám?
 Hneme se, odjíždíme.
 „Pospěšte!“ Zrychluje.
 Přijíždíme.
 „Mám běžet? Poradíte?“
 Vyskakuji, utíkám, rozrážím. „Uhněte!“
 Hledám, ztrácím se.
 Nacházím!
 Smskují, ptají se: „Letíš?“
 „Letím!“

Jitka Junková
Noc patří běžcům

Chtěl jít malovat. Musel se vyplížit. Cinkal. Nechtěl být viděn. Rozhlédl se. Začal stříkat.
 „Přestaň!“ byl zastaven. Vymlouval se. Říkal si: „Musíš zdrhnout!“
 Vytrhl se. Běžel. „Neutíkej!“ volali.
 Musel se schovat, byl naháněn.
 Snažil se ukrýt. Krčil se, čekal. Poslouchal.
 Zalezl, schoulil se. Báł se odejít. Nechtěl být chycen. Třásl se, usínal.
 Nespál. Probouzel se, lekal se. Začínalo se rozednívat.
 „Mohl jsem být chycen,“ vyčítal si. „budu muset trénovat. Budu chodit běhat!“

Kateřina Pokorná

Člověk, kočka, mol

Chystám se péct.

Připravuji se. Vážím, sypu, míchám, ochutnám. Musím dosladit. Budu mixovat.

Zbystřím. Zabzučí. Proletí! „Zastav se!“ křičím.

Uklidním se. Cvakne, otvírám. Dávám péct.

Musím jít lovit.

Vzdaluje se, zrychluje, stoupá. „Počkám si,“ pomyslím si.

Sedá si. Chystám se zaútočit. Musím se soustředit. Napřahuji se, mávnu. Netrefila jsem.

Poletuje. Nenechám se vyprovokovat. Čekám.

Usedl. Zaměřím. Smečuji.

Trefila jsem! Padá, nehýbe se. Jde se likvidovat.

Volám: „Pojď svačit!“

Zamňouká. Slyšela, přichází. Zavelím: „Odstranit!“

Olízne se, mlaskne, sní. Splnila.

Zazvoní, zvoní. Dopeklo se.

Ochutnáme.

Vrní.

PŘÍBĚHOVÉ VETY Z JEDNOHO ŠPATNÉHO TEXTU

- Není divu, že bude pokračovat v nekonečném šumění, bezvědomí. Tak její bezvládné tělo už nemusí mluvit.
- Řasy mořského ježka zavlály. Tělo se rozložilo. Šepot pomohl. Ve stejném rytmu blíže k sobě navěky. Navěky! Dál.
- Průměrná matka roku si všimla koktejlů. A svět zčernal.
- Nejpřitažlivější pohled ženy je obyčejná naděje na okamžik v bezvědomí, na šepot srdce.
- Na začátku a na konci muž. V duchu se rychle vzdaluje bolest. A hlas už nemusí mluvit.

(Která věta patří které autorce?)

LitAero 1/26 jaro

První slova - 12. března 2026

Autoři: Junková Jitka, Moravcová Martina, Pokorná Kateřina, Shalygina Anna, Drahomíra Stínilová
Sestavil: Mathej Thomka pro literární workshop – Kurz tvůrčího psaní a scenáristiky.

Neprošlo jazykovou a pravopisnou kontrolou.

LitAero 2.

JAK JE SLYŠET PŘÍBĚH

Martina Moravcová

Moře na dvorku

Vzpomíná na starou námořnickou písničku. Pozpěvuje si. O chlapovi, který unikne moři a službě pod přísným kapitánem, usadí se na pevnině, obklopí se stromy a zpěvem ptáků, ožení se.

Skoro to vyšlo. Tedy – chybí mu žena a škoda, že ho tenkrát plachetník připravil o nohu. Ale jinak dobrý.

Cvrlikání ptáků – už zná i jejich jména, skřivan, konopka, kdepak hladové vřískání předrzlých racků.

Dveře skřípnu. Vyjde na verandu. Přechází po rozvrzaných prknech, dřevěná noha klape. Pomalu, pravidelně. Rozhlíží se. Vychází slunce. Práce čeká. Jako každé ráno. Konec lenošení. Je zapotřebí vyspravit kurník, naostřit kosu a srp.

Ale nejdřív uhasit ranní žízeň. Zamíří ke studni uprostřed kamenitého dvorku. Točí rumpálem, provaz skřípe. Nabírá vodu hrnkem z vědra a hltavě pije. Srká, chlemtá lahodnou vodu, nikdy jí nebude mít dost, pamatuje si tu dávnou žízeň – nekonečné moře, slunce nad hlavou, žár. Úlevně zavzdychá.

Jde sebrat vajíčka. Bělostná Pepina se k němu lísá – docela jako pes. Hopká kolem něj, nechává se drbat na hlavě, čechrat peří. Ani nápad, že by se z Pepiny měl jednoho stát posilující vývar a její peří naplnit polštář. Při představě dopadající sekyrky na slepičí krk na špalku se otřese. Lidé by neměli pohrdat slepicemi.

Konec lenošení, říkal si před chvílí, ale komu by se chtělo přestat. Nechává dvorek dvorkem, slepici slepicí, belhá se k blízkému rybníku. V rákosí kachny, někde ve skrytu skřehotají opatrné žáby, občas proletí vážka, zašplouchá ryba. Pozoruje hladinu.

Sní o křiku racků a krystalcích soli na rtech. Aspoň chvíli.

Kateřina Pokorná

Tiché kameny

„Paní Danielo, pojdte si vyzkoušet ten ovladač,“ mávnul zahradník na štíhlou ženu v bílém saténovém županu. Daniela seběhla z dřevěné terasy přepychové vily a vydala se zahradou za šumem tekoucí vody.

„Zvuková kulisa funguje, tímhle tlačítkem ji vypnete a zapnete,“ balil si nářadí do tašky a snažil se ignorovat hluboký výstřih.

„A kde se to zesiluje?“ Daniele zajiskřily oči a brnkla dlouhým růžovým nehtem do anténky ovladače.

„Zatočíte kolečkem doprava, reproduktory jsou silné, jak jste si přála.“

Usmívala se a jemně hladila kolečko ukazováčkem.

„Ještě odsunu ty kameny z cesty, ať nepřekáží, a půjdu. Nerad bych, aby váš manžel přišel k dalšímu úrazu!“

Zachvěl se při vzpomínce na žalostné volání Danielina muže zpod závalu šedivých krychlí.

„To byla nešťastná náhoda.“ šeptla nevinně. „Prosím, přesuňte je blíž k vodě. Chceme sedět blízko hladiny a pozorovat jesetery, plavou až u dna.“

Jeden z kamenů se zahradníkovi sesunul až do jezírka, hladina ho dokonale skryla, zmizel v hlubině.

„Dávejte pozor, sezení je trochu nestabilní,“ unaveně se narovnal a otřel si zpoceně čelo.

Daniela vyprovodila zahradníka a přes terasu prošla do obývacího pokoje. Na kožené pohovce podřimoval její manžel, měl nohu v sádře, předloktí v šátku a na čele modrofialovou podlitinu.

„Miláčku, dnes večeříme u jezírka, ta zvuková kulisa je skvělá.“ vesele švitořila. „Tentokrát už nikdo nic neuslyší!“

Martina Moravcová

Petrův konec

Klepal na nebeskou bránu, knock, knock, knock, stále rychleji. Nic. Škrábal na ni. Konečně se s vrzáním otevřela. Obezřetně vstoupil.

Přivítal ho anděl s ohromnými husími křídly, přesně takovými, jaká na zemi nosil on, když s Mikulášem a čertem obcházel domácnosti s malými dětmi.

Anděl mu podal hrnek s vodou, aby se po dlouhé cestě osvěžil. Pil dychtivě, srkal zcela nenebesky, blahem vzdychal. Vrátil hrnek a opatrně vztáhl ruku k andělovým křídům. Hladil je, osahával, peří mu praskalo a šustilo pod prsty.

Anděla to trochu zaskočilo, ale proč ne, příchozí má jisté zásluhy. Jinak by tu nebyl. Ale nemůže tu u brány spolu stát do nekonečna. Je na čase poslat ho dál, do příslušného nebe.

Někdo sní o pohodlí, sytosti, přepychu či zástupu panen a doufá, že to všechno na něj čeká.

Petrovo nebe je povědomý rybník s kačenami v rákosí, se skřehotajícími žábami, občasným šplouchnutím ryby, se zpěvem ptáků.

Vydrží tu sedět celou věčnost. Anděl s husími křídly se může přidat. Třeba něco chytanou.

Nela Faltusová

Jarní hry

Dorka si hrála s míčkem na dřevěné verandě starého domu. Byla to bláznivá hra, snažila se stát psem. Běhala za míčkem po čtyřech a brala jej do úst. Veranda jí byla téměř malá.

Matka ji zpozvalí s úsměvem pozorovala. Nebála se o své dítě. Těšila se, že je Dorka zdravá a že si ráda hraje.

Míček Dorce uletěl k rozpadlé stodole. Rozběhla se za ním.

U zdi ji čekalo překvapení, oblíbený luk, který ji vyrobil tatínek. Popadla luk a rozběhla se k jezírku za domem. Pouze po dvou. Míček i hra na psa ji přestala bavit.

Matka Dorotčinu zmizení nevěnovala pozornost. Měla na svých dětech ráda divokost.

S lukem si Dorka připadala jako lovec, byť ještě nikdy nic nestrefila.

U jezírka hodila do vody pár kamínků. Probrala přítomné ropuchy, které se rozkvákaly na celou hladinu. Rozhodla se jednu z nich ulovit. Vlezla do vody a rychlými kroky se šinula ke středu jezírka. Odtud bude mít lepší mušku. Brnkla o strunu luku a připravovala se na střelu.

Ozvalo se hlasité „Oběd!“

Lov bude pokračovat jindy. Maminka by se moc zlobila, kdyby nepřišla rychle zpět domů.

Drahomíra Stínilová

Tůně

Eduard seděl na balvanu před trampským srubem. Temným smrkovým závěsem se prodíraly zvuky lesa a před ním tůně, která přitahovala zbytky slunce. Odsekával větvičky ze suchého kmene vyvrácené plané jabloně. Jablka měla kyselá, ale právě z takových byl nejlepší štrůdl. To říkala jeho žena pokaždé, když jí planice vozil a rozkládal na panelákovém balkoně.

Zapálil si cigaretu, ale hned ji odpudivě odhodil do tůně. Ona nekouřila, proto byla její diagnóza náhlá a nečekaná. Agresivní rakovina plic.

Vztekle propláchl sekyrku ve vodě. „ Zpropadenej, hnusnej, městskej vzduch,“ křičel, až se dusil.

Byla šťastná, když se do Prahy stěhovali. Milovala divadlo a koncertní sály. Eduard kvůli ní prodal venkovský dům se zahradou po rodičích a koupil tu dusnou panelákovou klec. Srub mu zůstal.

Poprvé si teď přál, aby ptáci ztichli, aby les nešuměl. Aby tady seděla vedle něho a dýchala.

Jitka Junková

Kam vede pěšina

Kimiko vstává časně. Rozdělává oheň, vaří si čaj a sedá si na verandu.

Zpoza okolních hor vysvítá slunce a pomalu odpařuje rosu z jarních luk.

Kimiko sleduje, jak se s ranní mlhou smíchává pára z hrnku a poslouchá první zpěvy hnědozelených pěnic.

Dnes se by se měl vrátit její muž Kazuo. Byl pryč celou zimu, vydělával peníze v prefektuře Kanagawa. Přijede vlakem, který jediný staví ve stanici v údolí. Vede od něj úzká cestička skrz rýžová políčka až nahoru k jejich stavení.

Kimiko se postaví, odchází nabrat vodu ze studny, aby mohla napojit všechna zvířata. Pak je postupně pustí ven na pastvu.

Posbírá vajíčka. Slepice vyzobávají všechno, co jim nasype, a zlobí se, když k nim přilétávají ostatní ptáci.

Bílé kozy zamečí. Zadívá se, ale vše je v pořádku. Jsou rozprostřeny na louce jako zbytky sněhu na severních kopcích.

Kimiko vchází do domu, aby mohla nachystat mužovo oblíbené jídlo.

Kazuo mezitím potichu našlapuje za dveřmi, aby ji mohl překvapit. V ruce drží hedvábný šátek. Kimiko ho bude nosit celou příští zimu.

DRABBLE O PROSTŘEDÍ

Drahomíra Stínilová Bulharské prázdniny

Moře bylo po noční bouři krotké. Rozpadající se maják důkazem Neptunova řádní. Ivana a Roman se vyhrabali z vody na teplé kameny. Srpnová rána využívali k útěku od rodinné nudy.

„Rodiče nejdou,“ kontrolovala Ivana pláž. „Poslední prázdniny s našima. Po matuře příští rok odejdu do Paříže.“

„Hele, prkno, fajfka,“ prohlížel Roman vyplavené poklady. „Asi starýho Bulhara. Večer popíjel rakiji. Ráno hledal u mola pramici!“

Podřimovali.

„Slunce, voda, pohoda. Rozpálená Praha pěkně daleko.“

„Kolikátého je dneska?“ probrala se Ivana.

„Si hrozná. Jednadvacátého srpna. Rok osmašedesátý!“

„Pojď, plaveme nazpátek!“

Otočili se na rozbitý maják. Naděje jim právě doma rozbíjely cizí nepřátelské tanky.

Jitka Junková Poslední velká cesta

Zažloutlé tapety dávno ztratily své květinové vzory a po stranách se začínaly odlepovat. Sedí u stolku a zkoumá své papírově křehké ruce.

Vzduch je těžko dýchatelný. Je příliš horký den na to, aby větrala. Byt je uklizený. Poslední talířek s indiánky pokládá na háčkovaný ubrus.

Prohlíží si vitrínu na protější zdi. Zůstaly v ní jen kroužky prachu po sbírce malých lahviček alkoholu, co si brávala na památku z hotelových pokojů.

Zazvoní zvonek. Otevírá flašku ginu a napije se. Rozpohybuje kola svého vozíku a přemísťuje se k oknu. Název domova pro seniory na dodávce září jako neony protější večerky.

Je čas.

Kateřina Pokorná **Panř Holubovř**

Na les kolem zarostlř chatrře padala tma, mezi mohutnřmi smrky řumřl dřřř.

Voda protřkala dřravou střchou, barevnř provřzky dřřř se plazily po střnřch a rozpouřřely graffitř.

Vřtr prřsknul okenicř a vysypal sklenřnou okennř tabulku. V mřstnosti se zvřřil prach, jak se do vzduchu vznesly desřtky vyplařenřch holubř. Na podlahu posetou odpadky dopadla novř vrstva ptařřho trusu.

Obyvatelř chatrře si posedali na převrřcenř stoly, na barovř pult s rozbitřmi hrnky od křvy i na fotografii v rřmeřku. Zobrazovala před vchodem do kavřrny rozesmřtou dřmu s holubem na kařdřm rameni.

Na klřce se houpal přřkaz: Uzavřenř prostoru kavřrny kvřli kontaminaci holubřm trusem.

Anna Shalygina **Dlouhř den**

Sabinu probudř hlasitř vyzvřnřnř mobilu.

„Ano, panř Bayer, vřechno přřpravřm!“ ozve se z vedleřřřho pokoje.

Sabina nemřže dřchat, srdce jř buřř. Křř by mohla odvrřit, co se chystř. řekř jř dlouhř den.

Z dlouhř chodby se ozve cvakřnř jehlicřk, v zřmku se otoř křř a do pokoje vtrhne elegantnř dřma. Rozhlřdne se, nekomentuje strhanř zřvřs, poloprazdnou lřhev whisky, ani v rohu rozbitou vřzu s kyticř.

„Sabino, vstřvej!“ přřkřře.

„Na chlapa jako je on, se řenskř stavř do fronty a ty nevdeřnř vyvřdřř! Prober se! Pas dostaneř ař před odletem!“

Sabina se chvřje.

„Slyřelas mř?“

„Slyřela, maminko.“

Sabina se bude vdřvat.

VARIACE PROSTŘEDÍ

Jitka Junková

Když zhasnou všechna světla

I.

Hlídač vstupuje do tmy leteckého hangáru a osvětluje prostor baterkou.

Ze židle opřené mezi kovovými skříňkami s křikem vzlétá černý havran a zaplňuje křídly celý prostor.

Muž padá na chladnou dlažbu, kryje si obličej a vrací se mu všechny noční můry z dětství.

„Táhni!“ křičí silně do pusté haly, až se rozechvějí všechny okenní tabulky. Pták se vyplaší a odlétá škvírou mezi ocelovými vraty.

II.

Noční hlídač obchází budovu hangáru a pozoruje poklidně blikající kontrolky letadel za velkoplošnými okny. Při jeho vstupu do budovy celý prostor zaduní, plní se hustým bahnem a přes židle a skříňky se přelévá do celého servisního zálivu. Sesuv půdy ho zavaluje a vytlačuje z něj do dlažby veškerý vzduch.

„Vytáhněte mě!“ křičí na druhou směnu, která nepřichází. Bahno pomalu odtéká kanálky, uvolňuje ho ze sevření a otevírá zapomenutou vzpomínku.

III.

Černou noc v ulicích morového Londýna osvětluje hlídačova lucerna a pár svíček v oknech domů s červenými kříži. Ze židle mezi kamennými domy náhle vyskočí muž s havraní maskou na obličejí a výkřikem prolamuje ticho: „Nakažený!“

Přehazuje přes hlídače těžkou pytlovinu a sráží ho do ztvrdlého bahna.

„Táhni!“ křičí, bojuje, snaží se dostat ven, než ho hodí na káru mezi mrtvé.

Strhává útočníkovi masku – ve skleněných očích se mu odráží kontrolky létajících strojů.

NĚKOLIK SLOV K ŠPATNÝM TEXTŮM A LITAEERU 1•2026

- Moc se mi líbila **Drahomířina** Nemocnice uprostřed města. Dokonalé!
Také Láska až za hrob od **Kateřiny**. Kliše povedená, od princezny/hrobníka přes koťátka po jachtu.
Měla bych dotaz na **Kateřinu** kvůli Kachně po thajsku: Jak mohl otec vědět, co syna zajímá?
Nebo mu byl účel výletu jasný a obálka s nadpisem předpřipravená?

Martina

- Pročetla jsem všechny drabble a všechny se mi líbily.
U **Martiny** jsem byla trošku zmatená z té otázky v uvozovkách – „Kde teď sežene strunu?“
A pak dadada a ptá se Komu? bez uvozovek. Nebo spojení – jak se omluví. Spíš bych řekla, že se omluví, nebo aby se omluvila. Zajímavý konec.
U **Anny** by to mohl být námět na román s prvky magického realismu.
Jitka moc vtipný závěr, spíš je to vyprávění ženy než muže.
U **Kateřiny** se mi líbí – Matka zčervenala, rozechvěla se a přidala červené zelí.
Fakt všechny příspěvky zajímavé a vtipné.

Drahomíra

- Kachna po thajsky od **Katky** je můj favorit. Je to vtipné, nečekané a čtenář se cítí být součástí přímo v jídelně. Prostě skvělé!
Drabble Struna sem, struna tam od **Martiny** mně přišel trochu těžký na čtení. Musela jsem si to projít několikrát, abych pochopila souvislosti.
Lov sloves od **všech** autorek je dynamický a přímo hmatatelný. Povedlo se.
A taky mám dotaz ke Špatnému textu od **Katky**. Je to Chulio místo Julio naschvál? Dobrý trik :)

Anna

- Líbí se mi, jak v příběhu **Kateřiny** „matka zčervenala a přidala synovi červené zelí.“
Líbí se mi nápad **Anny** v příběhu o mužích, co se ukryli před ženami.
Líbí se mi, jak kočka **Drahomíry** přimhouřila zelené oči a čekala na zasloužený trest, který nepřišel.

Jitka

- Líbila se mi akce v lovu sloves od **Aničky**. Letiště je skvělé prostředí a dokázala jsem si situaci díky vykreslení detailů představit. Také **Jitky** běžec měl překvapivou a smysluplnou pointu.
Konec drabble u **Martiny** se mi zdál jako moc velká a nepravděpodobná náhoda.
Z Liteara 0. mě oslovila **Nely** zombie láska. Krásný kontrast na konci, že by mohl stále milovat i mrtvou.

Katka

LitAero 2/26 jaro

Prostředí v příběhu - 18. března 2026

Autoři: Nela Faltusová, Junková Jitka, Moravcová Martina, Pokorná Kateřina, Shalygina Anna, Drahomíra Stínilová

Sestavil: Matěj Thomka pro literární workshop – Kurz tvůrčího psaní a scenáristiky. Neprošlo jazykovou a pravopisnou kontrolou.

LitAero 3

Z OBRAZU

Jitka Junková
Čekání na vlka

Zima byla dlouhá a vlk se přibližoval k vesnici stále častěji. Jediná chalupa nebyla bez oběti, a tak se dva nejstarší kozlové rozhodli jednat.

„My pro něj nejsme večere, staré maso mu nechutná!“

„Nemáme se čeho bát!“

V přítmí domku nejbliž k lesu se zrodil plán.

Dveře nechávají pootevřené, ať je slyšet pláč mámy kozy. Její nejmladší kůzlátko je po smrti, už jí ho nic nevrátí. Je umyté a bíle oblečené do vlny. Připravená oběť pro mrchožrouta.

Černý stín našlapuje kolem chalupy, čenichá, pomalu se vplíží do místnosti. Zpozorní.

Kůzlata se perou, hluk mu dává novou příležitost. Raději živé, než mrtvé ležící na márách. Cení zuby, je si jistý svou převahou nad mláďaty.

Znejistí jen na okamžik. To stačí.

Starý kozel zatahuje za lano, kůzlata uskakují. Malé kůzle se vznášejí ke stropu. Není anděl, není mrtvé. Dveře se zabouchnou a starý ohař se vlkovi zakusuje do nohy. Zuby i pasti sklapnou a vlk padá do připravené jámy pod podlahou.

Nad okraj se nakloní oba kozlové a promluví k vězni.

„Necháme tě jít. Ale bez záruk to nepůjde!“

„Vlci své sliby nikdy neplní!“

„Když nedodrží, vytrháme mu všechny zuby!“

Kozel vytahuje ze šuplíku kleště a ukazuje je vlkovi. Ten mlčí. Choulí se v rohu jámy. Rozumí.

Kozlům začíná nový život s vlkem.

NEJSEM JEN AUTOR

Jitka Junková

Les plný loupežníků

Je léto mezi první a druhou třídou. Sedím na horní palandě táborové chatky a čtu si nápisy vyškrábané na rámu postele. „Dneska zdrháme!“

Pobízejí mne k útěku. Malým okýnkem proudí těžký vzduch.

Leknu se. Zvuk píšťalky nás vyhání ven k nástupu.

Rozdělují nás do skupinek a posílají do lesa s mapou hledat poklad.

„Jitko, musíš přidat, chceme vyhrát!“ volá na mě vedoucí naší tlupy. Jsem z nich nejmenší a nikoho neznám. Snažím se s nimi držet krok, ale nebaví mě se pořád někam hnát.

Les je tichý a všude voní smůla a jehličí. Přestávám sledovat cestu. Najednou jsem úplně sama.

V křoví zapraskají větvičky. Znejistím, jestli je bezpečné být v lese sama. Sahám po nejbližším oloupaném klacku. Rychle se mi vrací odhodlání, vyskakují na veliký kámen.

„Nebojím se vás, loupežníci!“ volám tak hlasitě, aby to slyšeli pouze oni. Abych nebyla odhalena.

Kráčím po cestičkách, které mohou a nemusí vést zpátky do tábora. Rozhlížím se po borůvkách.

Blíží se večer. Nezbyvá mi, než se vrátit. Courám se po pěšince k táboru.

Nikdy jsem v očích dospělých neviděla takovou úlevu. Běží ke mně od brány. Neprozradím jim, že mě unesli loupežníci, ať si myslí, že jsem se ztratila.

Vlasy mám plné drobných větviček, ruce spleené smůlou a v kapse si hraju s ostrým kamínkem. Až všichni usnou, přibude na rámu další nápis!

Kateřina Pokorná

Princezna v montérkách

V ruce mi přistála studená placatka. Voní slivovicí. Na stěnách pokoje visí černé taláry. Skupina rozesmátých absolventů se chystá na slavnostní ceremoniál.

Pálenska je výborná, posílám ji dál a připravuji si zářivě červené lodičky. Otevřu kapesní zrcátko a ujistím se o svém perfektním make-upu.

„A ještě musíme připít na Kateřinu, vážení!“

Hanz mě chytne kolem ramen.

„Když ses poprvé objevila na přednášce, s klukama jsme se shodli, že modelka si našla abecední seznam oborů a vybrala ten první. Jenže ty ses nebála vzít do ruky pilu, hrabat se s námi v hlíně, ani vylézt na laně do koruny. Si stromolezec jako my!“

Usmívají se a mě se červenají tváře. Uznání mi lechtá ego. Dělán komické pukrle a smích znovu naplní místnost.

„Na arboristy!“

Vydýchaným vzduchem pokoje se nese sborový přípitek vonící po švestkách.

Anna Shalygina

Před cestou do neznáma

Na zemi se hromadí můj majetek – oblečení, pár knih, plyšový pejsek Tuzik, kterého jsem dostala ve dvou letech, a CDčka s oblíbenou hudbou. Základ pro sedmnáctiletého člověka, který odjíždí do ciziny.

„Táta ti to poskládá do kufru. Ne, tu péřovou bundu tam nepotřebuješ!“ Máma si myslí, že v Praze bude mnohem tepleji než u nás na Sibiři.

„Potřebuješ ty knížky?“ Táta nimi listuje. „Vždyť tyhle už máš přečtené.“

„Prosím, tati, nějak to tam narvi. Nechci zapomenout svoji řeč!“

Cítím se natěšeně. A zároveň vynervovaná. Nikdy jsem neletěla v letadle, nikdy jsem nebyla úplně sama.

Šance studovat v Evropě, cesta do světa, ta se neodmítá.

„Ani, je to obrovská investice pro rodinu. Jestli tam opravdu chceš, už se nebudeš moct vrátit.“

Zavírám oči, nádech, výdech. Ano, tati, dej tam ty knížky.

Drahomíra Stínilová

Draci na židli

„Něco se děje,“ projelo mi hlavou, když jsem se vracela ze školy a našla vrata od domu odemčená.

„V tuhle chvíli jsou přece všichni v práci!“

Z pootevřené chodby se na mě mračila cizí přítomnost. Práskla jsem s taškou, až se učebnice vysypaly, a vyběhla do prvního patra. Z podkrovního pokoje byl slyšet divný hluk.

„Drahuško, volali z nemocnice. Babička umřela.“

Mamka seděla u velkého, starobylého stolu. Za hromadou poházených cejch, obrazů, šperků a háčkovaných deček na sebe nevráživě zíraly tety. Nebylo je téměř vidět. Šuplíky prádelníku i obě měšťtanské skříně nařikaly prázdnotou.

„V neděli jsem za ní přece měla jet? Ještě jsme si všechno nestačily říct,“ hlesla jsem a seběhla se schovat do svého pokoje.

Podpatky přetížených cizích lodiček ztěžka klepaly ze schodů.

Nepříjemné řeči o pohřbu a jeho placení se tlačily spolu s kávovou vůní z kuchyně škvírami mých zamčených dveří.

Když odešly, táhlo mě to znovu nahoru. V opuštěném pokoji se uvelebila nevděčná nicota.

„Stará židle s vyšívanými dračími hlavami,“ šeptla jsem do šera.

Stála tiše, odstrčená v koutě. V dětství mně naháněla strach. Ani za babiččinu pohádku bych si tenkrát na ni nesedla. Pohladila jsem ty nebezpečné ohnivé jazyky.

„Vlastně jsou docela milé, vid' babi.“

SEZNAMTE SE: ZVONIMÍR KAPLAN

Drahomíra Stínilová

Připálená kaše

Holínky Zvonimíra Kaplana rozrážejí travnatou cestu k přívozu. Přivolává ho zvonek od řeky.

Zvonimír je převozník, neohrabaný samotář. Městská rada mu přidělila opuštěný přívozní domek. Nestěžuje si. Táhne mu na čtyřicítku, ženské se mu líbí, ale vážné známosti se vyhýbá.

Na molu ho čeká rozjásaná společnost.

„Šli jsme se jen před představením projít. Svezeš nás?“ ptá se mladá herečka ze souboru divadla Zvon a obejmje Zvonimíra.

„Jo, svezu, třeba zadarmo,“ zamručí rozpačitě převozník.

Po projížděce přiráží pramice u břehu a herci táhnou protestujícího Zvonimíra do divadla.

„V životě jsem tam nebyl!“ křičí.

„Musíme přece zaplatit za tvou ochotu. Onemocněl nám druhý milovník a ty ses hercem narodil,“ přesvědčují zoufalého Zvonimíra rozjásaní bohémové a smíchy se mohou udušit.

Brzy se jim ale vtipná kaše připálí. Zvonimír Kaplan zazáří.

První milovník večer na jevišti, ve dne převozník v holínkách na řece.

Nestěžuje si.

Z FOTOGRAFIE

Martina Moravcová

Zrození diktátora

Bylo to vskutku nepěkné, olysalé, prašivé pouliční psisko. Kdekdo si do něj kopnul, kdekoho kousnul. Hladový spával, kde se dalo.

Přicházel k němu sen. Vídal v něm sám sebe, v jiné době, gentlemana s elegantně uvázanou hedvábnou kravatou, v padnoucím kabátě, s módními brýlemi, s přísnou, pohlednou, charismatickou tlamou. Lord Pes, Nejsvětější Jasnost Pes, Veličenstvo Pes.

On jim ukáže, až přijde Jeho čas! Stačí si ho zvolit.

Jitka Junková

Cesty pro vodu

Abraham vstává ještě za tmy. Krajina spalovaná sluncem vychladne během noci jen na pár hodin.

Prochází mezi kameny vyschlého potoka, když zahlédne malou špinavou louži.

Pokleká k ní a z koženého pouzdra vytahuje roky ohlazený keramický filtr na vodu. Do ticha, rozléhajícího se jako poušť, zní rytmické odkapávání.

Abraham vzpomíná na časy, kdy byly řeky. Není dešťů, které by je mohly naplnit. Prameny vyschly. Každá kapka je teď nejcennější. Znamená život.

Proto si nikdy netroufá vyrazit na průzkum neozbrojen.

Po velké válce přežila jen hrstka lidí. Vybudovali si opevnění proti nájezdům okolních tlup. Bránili své největší bohatství. Filtry na vodu.

Abraham byl zvolen vůdcem. On mohl opatrovat filtr, jen on byl oprávněn ho používat. Kdyby se rozbil, šlo by o život všem.

Voda dokapala.

Abraham se zvedá. Brzy bude svítat. Dnes nasbíral dost.

Od východu se k němu přibližuje žena v sešivaném kabátě. Tvář má skrytou v šátku. Nepromluví. V ruce drží fotoaparát a bez ptaní si ho vyfotí.

Z kapsy vytáhne pomačkaný papírek a než odejde, vloží ho Abrahamovi do dlaně.

„Až tohle všechno skončí, tvůj portrét bude viset na stěně mé galerie v hlavním městě.“

Dívá se za ní, než se mu její obraz rozplyne.

„Až tohle všechno skončí,“ opakuje si cestou do úkrytu.

DRABBLE O PROSTŘEDÍ

Martina Moravcová

Vílin otvírák

Kdysi vyměnila rybí ocas za nohy. To si dala! Princ se projevil jako debil a dcera mořského krále se pak vláčela světem jako úplně obyčejná holka. Džíny, tričko, vyšmajdaný boty, bolel ji každý krok. Lidského světa stačilo.

Čarodějnice ji kdysi prorokovala: „Na konci budeš hledat rudou lesní studánku mezi čtyřmi buky.“

Stojí u ní. Hrabe v batohu. Nůž. Jablko – poslední suchopozemské jídlo. Chřoupe. Odhazuje batoh i ohryzek. Bere nůž, do studánky přibývají tři kapky. A ještě tři, průzračné slzy.

Studánka mohutní, vylévá se z břehů, buky mizí, je tu moře. Vrhá se do něj.

Spokojeně máchne ocasem a je pryč.

NĚKOLIK SLOV K LITAERU 2•2026

• **Martina** – Moře – poctivě popsané zvuky, (taky jsem slyšela chůzi na dřevěné podlaze, proto jsem popsala srub,) dobře vykreslené myšlenky chlapa. Petrův konec – dobrý nápad.

Nela – Jarní hry – přesně vidím tu situaci, jak přemýšlí rodič i Dorka ve svém věku. Konec bezvadný – překvapivě se nic tragického nestalo.

Jitka – Pěšina – moc pěkně napsáno: „...bílé kozy jsou rozprostřeny na louce jako zbytky sněhu...“ Poslední cesta – perfektní. Přesně vyjádřené pocity a dobře stavěné věty.

Anna – Dlouhý den – dobře vykreslená matka, představuju si Mirandu z Ďábel nosí Pradu.

Katka – Tiché kameny – Líbí se mi výroky Daniely s výstižným popsáním jejího charakteru a vztahu k manželovi.

Některé texty jsem musela pročíst dvakrát, abych je pochopila. Všechny jsou perfektní. Myslím, že i ten můj z osmašedesátého roku asi nebude dost jasný mladé generaci. K popsání pocitů té doby by byl nutný rozsáhlejší text.

Drahomíra

• Síla **Drahomířiných** Bulharských prázdnin mě opravdu baví, z příběhu dýchá osobní zážitek. Byl tam? Líbí se mi myšlenka **Aniččina** Dlouhého dnu o nechtěné svatbě a zajímalo by mě, proč Sabina svatbu nechtěla.

Jitky variace prostředí jsem četla několikrát, havraní maska z prostředí morového Londýna je perfektní.

Katka

• Líbí se mi text **Martiny** o zaskočeném andělovi. Šustění a praskání peří pod prsty. Příslušné nebe. V textech **Kateřiny** se mi líbí, jak popisuje. Snažil se ignorovat hluboký výstřih. Brnkla nehtem do antény.

Drahomíry popis lesa je vtahující. Temný smrkový závěs. Tůň přitahující zbytky slunce.

Jitka

• **Drahomíra** – Tůně je srdcervoucí až k slzám. Bulharské prázdniny dobře vykresluji ospalé vyhřáté pobřeží, a pak boom! Zazní kolikátého je a všechno je jasné.

Jitka a **Katka** – Drabble – skvěle popsané prostředí, detaily jsou velmi realistické.

Martina – Moře na dvorku – nádhera každodenního života, je to moc příjemný příběh se špetkou nostalgii po tom, co bylo, a už dávno není.

Variace prostředí od **Jitky** – skvělé! Připadá mně, že pokaždé, když to čtu, vnímám hlubší souvislosti.

Anna

LitAero 3/26 jaro

Postava a příběh - 2. dubna 2026

Autoři: Junková Jitka, Moravcová Martina, Pokorná Kateřina, Shalygina Anna, Drahomíra Stínilová

Sestavil: Matěj Thomka pro literární workshop – Kurz tvůrčího psaní a scenáristiky. Neprošlo jazykovou a pravopisnou kontrolou.

LitAero 4.

MIKROPOVÍDKY

Anna Shalygina

Učení je světlo, neučení tma

/historická povídka/

PLUH, AMERIKA, KOŠTĚ, PÍSMENO, TLUSTÝ, UVNITŘ, SOUD, SICÍLIE, SPRCHA, KAŠE

Než se Míťa přebrodí sněhovou kaší k centru vesnice, v školní roubence se už na řadách hrubě otesaných lavic tísní lidé různého věku.

Míťa mlčky pozoruje učitele, marně se snaží připevnit starou mapu k tabuli, ale nedaří se mu to, brání mu tlusté břicho.

Místo ikony Bohorodičky teď u okna visí portrét soudruha Lenina, kvůli ní jsem každou neděli chodíval s otcem, který ani před ní netajil nenávisť ke komunistům: „Ať všichni táhnou, gnať ich poganou metlou!“

Učitel konečně přestane zápasit s mapou, připevní ji na hřebík nad tabulí, a začíná hodinu politgramotnosti: „Soudruzi, američtí imperialisté utlačují dělníky a snaží se podmanit si jiné národy – taková je podstata kapitalismu.“

Obecenstvo přikyvuje a věří na lepší zítřky, ještě nedávno se neuměli podepsat, teď zvládnou rozluštit celou větu písmenko po písmenku. I když pořád orají s voly a pluhem, cítí se potřebnými členy zdejší společnosti, ve prospěch velkého cíle.

Míťa se dnes nemůže soustředit, unikají mu politrukova slova o Západu, Británii nebo Sicílii, Marxovi a třídním boji, Míťa myslí na otce, který byl bez soudu odvečen někam na Sibiř.

„Táta se už nikdy nevrátí, Bůh ví, jestli vůbec žije,“ tato myšlenka se pro něho stala ledovou sprchou.

„Je třeba se vzchopit, je třeba žít dál,“ v pěsti svírá svůj mosazný křížek a uvnitř si opakuje, že on, Dmitrij Kolesnikov, to určitě někam dotáhne a vypadne z této bezbožné země.

Kateřina Pokorná

Ani to nebolelo

/Dobrodružná pirátská mikropovídka/

ŠTÍR, PŘEDLOKTÍ, MRKEV, PIVO, BUDOVA, KAŠE, POZITIVNÍ, PROVAZ, KAPITÁN, HABR

Přístavní město se líně probouzelo v mlžném oparu, nad tržnicí se držel zápach ryby, pytle mušlí máčely ulici mořskou vodou a farmářské stánky se prohýbaly pod svazky tuřínů a mrkví.

Kapitán Jacob se se svými muži proplétal mezi obchodníky, měl na spěch, potřeboval vylout za úsvitu, a musel ještě doplnit zásoby tekutého chleba.

„Pane, červená budova před námi,“ ukázal černý navigátor Orca na hostinec, „zbraně v pohotovosti, hostinský Gustav má sílu vorvaně.“

Jacob vstoupil první, smeknul klobouk, hlavní pistole projel od kovové pípy až pod Gustavův krk a odhalil zkažené zuby: „Vyval sudy a natoč pivo, ať ochutnám zboží!“

Krčmáři ztvrdnul výraz, a na rukou mu naběhly žíly, otočil pípou a tekutina pomalu plnila korbek, až hustá krémová kaše tekla přes okraj. Jacob se zády opřel o dřevěný pult, položil předloktí na bar a vítězoslavně sledoval své muže, jak valí těžké sudy ven na ulici: „On neprotestuje, my neplatíme!“

Gustav si pohrával s vyřezávanou habrovou krabičkou vedle Jacobovy ruky, několikrát ji otevřel a zavřel: „Dlužíte mi ještě za minule, dohromady se zbožím za dnešek je to životně důležitá suma!“

Piráti se rozesmáli, při odchodu se posměšně hostinskému uklonili a dali se do zpěvu, pozitivní nálada a pirátské melodie se jich držely i přes rachot dřevěných sudů po kamenné ulici.

Stovky provazů v přístavu držely loďky na uzdě, pirátský velitel se sotva držel na nohou, poléval ho horký pot, hlavu držel v dlaních a pohled měl mlžný a nejasný.

„Chlapi, starej se skácel, neví o sobě,“ zpěv utichl a muži přicházeli blíž, „a z rukávu mu leze štír!“

Kateřina Pokorná

Podej mrkev

/Erotická mikropovídka/

ŠTÍR, PŘEDLOKTÍ, MRKEV, PIVO, BUDOVA, KAŠE, POZITIVNÍ, PROVAZ, KAPITÁN, HABR

„Olízni mi předloktí,“ strčil jí Viktor paži před obličej, „máš nový tetování, ještěrka?“

„Štír,“ stáhne si Nina košíček podprsenky na stranu.

„Pěkný, tak si to rovnou sundej, dáš si pivo?“

Nina kývne hlavou, převalí se na posteli a kouká z okna na vzpřímené naleštěné budovy, vzpomíná na bývalé klienty, dlouhé, krátké, sprosté i nechutné.

Krajkové kalhotky jí řežou do boků, hledá pozitiva, už je na sobě nebude mít dlouho.

„Na koho se můžu těšit, kapitán nebo hasič?“ jmenuje Nina snesitelné kostýmy, na ostatní se snaží zapomenout.

„Ani jeden,“ Viktor vytáhne z tašky provaz a zatočí s ním nad hlavou.

„Nechci, na vázání musím být úplně na kaši,“ Nina nesnáší bondáže, ani když jí za ně dobře platí.

Viktor nakrčí čelo, hodí provaz na svůj předražený habrový stolek a vyndá z tašky tlusté oranžové dildo.

„Děvčátko, dneska potřebujeme natočit velice úspěšné video, takže buď budeme vázat, nebo ti tam nacpu mrkev, vyber si.“

Martina Moravcová

Elegantní host

/pohádka/

MĚSTO, PADAT, DĚRAVÁ, ZVÍŘÁTKO, ČAJ, STÍNOHRA, HÁČEK, NYLON, TKANIČKY, PIVO

„Tohle vem bábě, nikde se neflákej, víš, že za městem v lese číhá vlk,“ vyslala matka Karkulku, stejně nepříjemnou a obhroublou, jako byla sama, na návštěvu tchyně. „Padej!“

Vlk si na ni pochopitelně počkal, sežral ji, pak si na chlupaté nohy opatrně navlékl nylonky, oblékl se do šatů, po kterých už dávno toužil a nasadil si červenou čepičku. S těžko stravitelnou Karkulkou v žaludku si horko-těžko obul botky a zašněroval tkaničky.

„Pojď dál, mé milé zvířátko,“ vítala vlka laskavá, osamělá stařenka, jediný slušný člověk z Karkulčiny rodiny, když zdvořile zaťukal.

„Dáš si kopřivový čaj?“ nabízela.

„Nebo radši pampeliškové pivo, červené víno, Bloody Mary?“ hádala preference rádoby elegantního vlka. Usadila ho do pohodlného ušáku s háčkovaným přehozem.

Z obsahu proděravělého košíku je nic nezaujalo – tvrdý chléb, divná paštika ani ulepené bonbony.

Popíjeli, povídali si jako staří, dobří přátelé, probrali módu i choroby, a později večer, za svitu měsíce, pokojně pozorovali hru stínů na bílé stěně a na Karkulku, ani její matku, už si nikdo nevzpomněli.

Drahomíra Stínilová

O smutném domě

/pohádka/

DROBKY, UHLÍ, VLÁKNO, STÍNOHRA, LEVANDULE, UVNITŘ, SILNICE, PAST, ÚZKÝ, ŠPÍNA

Před opuštěným, dříve honosným domem se spoustou věží a věžiček, porostlým břechtanem a planými růžemi, vedla dlážděná silnice a u ní se už dlouho nudila odřená cedule s nápisem Dům na prodej. Lidé z města M se baráku raději vyhýbali, protože uvnitř se usídlily stíny tří strašidelných duchů.

Průzračná slečna Čistá se snažila všude udržet pořádek, aby se smutný dům rozveselil, ale líná slečna Špína jí škodila svými naschvály. Lebedila si ve sklepě s hromadou uhlí a pouze v podvečer vylézala do pater, aby rozhazovala černé saze a prachové chuchvalce.

Obě slečny byly zamilované do pana Půdy, který se zabydlel ve velké podstřešní místnosti, a voněl po levanduli, sušené v trsech pod stropem.

Početná rodinka Veselých, s nezkrotným hejnem dětí, se dostala po velké povodni s bydlením do úzkých a ztrápeného otce snad osud zavedl k smutnému domu.

V sklepním okénku číhala zlá slečna, bleskově se vynořila za prosklenými vchodovými dveřmi, kde ztřeštěně poskakovala, vyhazovala neobratně nohy do vzduchu, aby stínohrou vystrašila návštěvníka. Pan Veselý, se takové pasti jen vysmál, dům se mu moc zamlouval.

Panu Půdovi se potenciální nový obyvatel také líbil a se slečnou Čistou odmotali vlákna ze svazečků modrých kvítků, spojili v silný provaz a svázanou špindíru vyhodili z domu.

Vyčistili všechny kouty, vymetli černé drobký a těšili se z toho, že smutný dům se rozveselil a rodinka Veselých tu našla nový, šťastný domov s rozkvetlou zahradou a voňavou půdou.

Jitka Junková

Zločin v Habrové ulici

/detektivka/

HABR, CHLAP, DOPRAVA, KOŽEŠINA, MANIAK, KAVIÁR, BLECHY, PLESK, ŠPÍNA, ODRÁŽET

Všichni sousedé z Habrové ulice postávají v malých skupinkách před domem č. 3.

„Paní Blechovou v noci někdo zavraždil!“ šeptají si mezi sebou, zatímco se snaží nahlédnout dovnitř okny v přízemí.

Detektiv Plachý před zvědavými pohledy zatahuje květinové závěsy, obchází pobledlé tělo s nožem v hrudníku a přičichne k osychajícím jednohubkám s kaviárem na slavnostní tabuli: „Luxusní pohoštění mělo na někoho udělat dojem.“

Pozorně projde po perském koberci do vedlejší místnosti, prohrábne šuplíky, poličky se všelijakými cetkami i skříně se šatstvem a kožešinami; všechno je až sterilně čisté.

„Až to budete mít,“ pleskne ostentativně paní Stonožková hadrem na podlahu, „tak na mě houkněte, budu tady vedle.“

„Chlapi, kdo tu ženskou pustil na místo činu, sem teď nikdo z venku nesmí,“ rozčiloval se Plachý, než ho napadlo, že přesně tuto všetečnou osobu potřebuje.

„Oběť měla v díři veškeré dopolední aktivity zrušené,“ poklepává na černý zápisník s logem dopravního podniku, „proč jste přišla na ranní úklid?“

„Prosím vás, tady byl každou chvíli někdo, jeden maniak vedle druhého, to by tady byl hroznej nepořádek, kdybych měla pokaždý věřit rozpisu,“ Stonožková zvyšovala hlas.

„Nikde žádnou špínu nevidím, ani smítko, ani stopu“ rozmáchne se detektiv, „řekl bych, že vy jste tu už v noci uklízela!“

Než uklízečka stihla jeho útok odrazit, vytáhl Plachý ze zápisníku milostnou fotografii oběti s mužem v uniformě řidiče autobusu: „Kolik let pracuje váš manžel u dopravního podniku?“

VARIACE

Martina Moravcová

Petrovy sny

Vytoužený host

Tři sta šedesát pět dní třeskuté samoty, chladu, ledu, sněhu, fujavice. Petrovi už z toho slušně hrabe.

Nasliněným prstem jezdí po okraji prázdné sklenice. Líh došel.

Kdyby tak přišel na návštěvu aspoň někdo, klidně i tučňák.

Tučňák je tu!

Dýchá na zamrzlé okno, mezi ledovými květy na skle kolečko, průzor.

Z bílé mlhy se vykolébá postavička ve frajerském černém sáčku.

Ťuká, Petr jde otevřít.

„Můžu dál, byla by rybka?“

Rybka ano, líh ne, a za dobrý skutek, pohostinství, splněné přání.

Petrovi se splnilo přání

V otravném vedru se mu stýská po mrazu Antarktidy. Bar na písečné pláži na konci světa, totální díra, poslední místo, kde by se člověk chtěl octnout.

Pekelné horko, nuda. Sklenice prázdná, grilovaná ryba snědená.

Kdyby se tu tak zase mohl zastavit, potměšilý host, jenže tropy tučňákům nedělají dobře.

NĚKOLIK SLOV K LITAERU 3•2026

- **Kateřina** – úplně z povídky cítím vůni švestek.

Anna – statečné a smutné. Hodně štěstí!

Drahomíra – Zvonimíra si vlastně představuju dost podobně, neohrabaný samotář. Líbila se mi věta o připálené vtipné kaši. A závěr. Stručné a k věci.

Martina

- **Anna**: Líbí se mi, že píše o pocitu, co jsem neznala. Chtěla bych ten příběh delší.

Kateřina: Líbí se mi nadpis „Princezna v montérkách!“

Drahomíra: V příběhu o dracích se mi líbí „přetížené cizí lodičky,“ „uvelebila se nevděčná nicota,“ a celková atmosféra. Je z ní cítit vzduch v domě. V příběhu o Zvonimírovi věta „brzy se jim vtipná kaše připálí.“

Martina: Psí příběh vyvolává soucit. Víla je vtipná. „Princ se projevil jako debil“ a „vyšmajdaný boty“ si budu pamatovat.

Jitka

- Čekání na vlka od **Jitky** – skvělý twist známého příběhu.

Loupežníci od Jitky – hezká perspektiva dětskými očima.

Princezna od **Katky** – příjemná atmosféra, ovšem čekala jsem, jestli se něco na konci vymoří, jestli nastane zvrát.

Draci od **Drahomíry** – dojemné, tragické, ale zároveň plné nadějí.

Přepálená kaše od **Drahomíry** – moc se mi líbilo, jak je zpracovaná katarze – bez dlouhých vysvětlení, stručně, ale tak živě.

Vílin otvírák od **Martiny** – lehké, vtipné, s nadsázkou. Víla není oběť, bere život do vlastních rukou.

Anna

- **Jitka** – je dobrá, že se pustila do obrazu Čekání na vlka.

Jitčin Les plný loupežníků – dobře popsaná vzpomínka. Ten pocit nejmenší holky jsem taky prožila. Cesty od **Jitky** – dobrý nápad.

Martina – Moc vtipný nápad k přepracování pohádky, jednoduše pěkně napsané. Zrození diktátora – ráda jsem to dočetla do dobrého konce.

Kateřina – přípitek vonící po švestkách – dobře napsaný závěr.

Drahomíra

LitAero 4/26 jaro

Mikropovídky - 16. dubna 2026

Autoři: Junková Jitka, Moravcová Martina, Pokorná Kateřina, Shalygina Anna, Drahomíra Stínilová

Sestavil: Matěj Thomka pro literární workshop – Kurz tvůrčího psaní a scenáristiky. Neprošlo jazykovou a pravopisnou kontrolou.

LitAero O.

ŠPATNÝ TEXT

Drahomíra Stínilová Nemocnice uprostřed města

Dveře do nemocničního pokoje se otevřely dokořán a v nich stanula sličná postava sestřičky Anabely.

„Krásné sluníčkové ráno,“ zašveholila slavičím hláskem.

Všechny mužské oči se rozjasnily. I starý, křehký dědoušek, pan Zvoníček, vyloudil bolestivý úsměv na seschlých rtech.

Anabela nastoupila do nemocnice teprve před pár dny, ale díky laskavosti a veselé povaze se stala hned miláčkem všech. Ruce jí při práci jen hrály. I vrchní sestra Stárková, před kterou nikdo neobstál, si ji oblíbila pro pečlivost a pracovitost.

Když šla Anabela po chodbě, otáčeli se za ní doktoři i pacienti. Ale ona si jich nevěšimala. Měla oči jen pro jednoho. Mladého lékaře Theodora Nováka, velice bystrého a vzdělaného šikulku. I primář se při vizitě obracel často na Theodora s odbornými dotazy. Ostatní doktoři to pozorovali s nelibostí. Záviděli mu nejen profesionální přístup, ale i nevšední, uhrančivý zjev.

Bohužel jediný on si naší Anabely nevěšimal. Míjel ji zadumaně, jako by měl klapky na očích. Zajímala jej jen odborná práce, stále visel očima v knihách. Zodpovědnost za životy jiných se u něj vyšplhala na první místo.

Vypadalo to, že Theodor si nikdy Anabely nevěšimne. Ale osud tomu chtěl jinak.

Jedno nedělní letní odpoledne, kdy návštěvy opustily pokoje, ve kterých zavládl zase pravidelný režim, spěchala mladá sestra s teploměry po chodbě. Jak zahýbala do již zmíněného mužského pokoje, nožka ji podklouzla. Snažíc se zachránit teploměry a držíc je nad hlavou, sama se zajíkla bolestí. Spadla totiž přímo na útlou nožku, ve které to chřuplo. Důvodem nebyla nešikovnost dívky, ale tekutina, kterou rozstříkal před chvílí z dětské pistolky malý, roztomilý hošík. Přinesl ukázat tatínkovi do nemocnice dárek, jenž dostal k narozeninám. V té chvíli přicházel Theodor na odpolední vizitu. Byl sám, protože nedělní služby patřily právě mladým, ale zkušeným, lékařům. Když spatřil Anabelu na zemi s teploměry nad její hlavou, konečně si ji všiml.

„Podejte mně, prosím, ty teploměry, aby se nerozbily,“ projevil starost mladý lékař. V tu chvíli propustilo nemocniční okno nepochopitelnou záři a dopadlo na křehké sklo teploměrů, aby spojilo ruce obou krásných lidských tvorů.

„Snad jste si neublížila,“ zajímal se konečně Theodor.

„Nemohu nějak vstát,“ bolestivě a zasněně odvětila Anabela.

Doktor nejdřív položil držák s teploměry na lavici, pak vzal dívku do náručí. Odnesl ji do lékařského pokojíku, obvázal kotník a světil se s jeho starostmi.

Otec mu zemřel již v dětství a jeho matka je těžce nemocná. Proto spěchá vždy hned po službě domů, aby se o ni a o mladší sestru postaral.

Anabele zvlhly oči, když poslouchala nešťastníka.

„Nevadilo by, kdybychom se starali oba?“ zeptala se bázlivě.

„Ach Anabelo, jsi můj anděl. Maminka i sestra si tě určitě hned zamilují.“

Jejich ústa se spojila v dlouhém polibku.

Nela Faltusová

Múza

Bylo jasné, lehce navoněné, červencové ráno. Den plynul jako voda a najednou byla z ničeho nic temnotemná černočerná červencová noc. Všude bylo cítit napětí, i vzduch kolem Tonyho byl těžký a napjatý, jako by měl každou chvíli prasknout.

Tony byl zrovna na své pravidelné letní procházce, během které nechával odpočívat své nekonečně unavené mozkové závity. A najednou se to stalo. Ten moment, na který Tony čekal celý svůj život, každou jeho vteřinu, každou milisekundu, byl tu ten „the moment.“

Na rozpraskané krajnici temně šedé asfaltové silnice se objevila ona, múza z jeho každonočních snů. Nemohl uvěřit tomu, že nesní, že se to opravdu děje v reálném čase, tady a teď. Přiblížili se k sobě. Když se tak dělo, cítil Tony tu nekonečnou, téměř hmatatelnou přitažlivost, jiskry se neslyšně nesly letním vzduchem.

Když od sebe stáli asi metr daleko, všiml si Tony jedné podivnosti. Jeho múza, jeho vyvolená, měla oči podivně prázdné jakoby průhledné. Byly umístěny v očních důlcích, ale jako by jim chyběla šťáva.

V tu stejnou chvíli si uvědomil, že cítí zvláštní zápach, bylo to horší než týden staré nevyprané ponožky. A pak mu to došlo. To nemůže být pravda, vždyť zombie přece neexistují, vždyť to jsou jenom báchorky pro malé děti. Když ale zahlédl na múzině ruce kusy odlupujícího se masa, opět se tvrdě střetl s realitou. Nečekal už na nic ani milisekundu a s rychlostí blesku se dal do zběsilého běhu, běhu o život.

Na pozadí jeho myšlenek, ale pořád blikotalo světýlko naděje. Co když je to přeci jenom ta pravá?

Jitka Junková

Den jako korálek

Jako každé ráno, stoje na vrcholu věže svého domu, se nechával ovívat poryvy větru a shlížel na levandulová pole, která se pod ním rozprostírala. Jeho větrem ošlehané tělo se ani nepohnulo. Byl pevný jako skála. Den byl jako malovaný. Vítr se proháněl jeho kučeravými vlasy a on jen nasával svým chřipím tu nekonečně sladce líbezou vůni. Levandule tu nechal vysázet sám, aby jeho oči neustále sledovaly ty nejnádhernější, nejpřitažlivější a nejzácnnější z květin, které mohl svět kdy spatřit.

Celé zástupy lidí z dalekého i širokého okolí se sem táhly. Vinuly se jako had po prašných cestách. Každý chtěl alespoň na okamžik spatřit tu nebeskou nádheru. Kdokoli se cítil sám, jako ten nejposlednější oříšek v pytlíku, byl tu vítán s otevřenou náručí. Lidé hluboko ve své duši cítili, že sem musí alespoň jednou v životě přijít, aby mohli na jeho sklonku v klidu spočinout. Bez toho by nebyl žádný člověk úplný.

Jak lidé přicházeli, zdvihl vždy své obrovské ruce k nebesky modré obloze a zvolal „Chvála Vesmíru, který nás v tuto jedinečnou chvíli spojil dohromady! Budme mu vděční za každé jeho znamení. Za každou překážku, kterou nám položí do cesty. Učme se ze svých chyb a budme vděční za každou zkušenost, které se nám dostane. Vytvořme společenství, kde budeme pomáhat jeden druhému a budeme spolu navěky žít v radosti a blahobytu.“

A lidé volali „Ano! Sláva!“ a zůstávali spolu žít pod jednou střešou jako sardinky v krabici. Ale tak už to na světě chodí, že jeden má víc a druhý málo, ale i tak spolu mohou všichni žít bok po boku jako jedna velká spokojená rodina.

Kateřina Pokorná

Láska až za hrob

Princezna Marika se toho jarního rána vydala do zámecké zahrady na procházku. Byla to baculatá dívka s kudrnatými vlasy rezavé barvy, mezi kterými jí elegantně seděla úzká korunka s diamanty velkými jako vejce. Marika se ladně pohybovala po mokřem trávníku a její drobné nártý přetékaly z růžově třpytivých střevíčků. V dálce za rybníkem zahlédla svého milého. Byl to chlap jako hora, bujné blondaté kadeře se mu vlnily nad pomněnkové modrými očima. Hruď byla rozhalená a hustě porostlá, jako kožich anglického kokršpaněla, anglického kokršpaněla, kterého princezna znala z dokumentárních filmů o jižním pólu.

Udělala sotva deset kroků a stála u něj, jmenoval se Chulio a voněl jako pravý muž. Pod rozhalenou košilí se rýsovala široká ramena a potem zmáčené svalnaté paže, v ruce pevně svíral dřevěnou násadu od lopaty. Byl zámeckým hrobníkem.

„Ach Chulio...“ zasténala Marika, „můj otec mne chce provdat za krále Cibulových lidí. Je plešatý, ošklivý a smrdí, když jsem s ním naposledy byla v jedné místnosti jen minutu, musela jsem se týden koupat v okvětních plátcích růží, abych se zbavila toho odporného zápachu. Musíme uprchnout, ještě dnes.“

Chulio ji chytil za její úzkou ručku a držel ji jako vzácnou perlu.

„Má drahá,“ pravil, „nedovolím, abys musela žít mezi cibulemi. Mám plán, už pro nás svojí milovanou lopatou kopu únikový tunel. Pracuji na něm celé roky, a právě dnes jsem ho dokončil. Začíná v hrobě tvé matky a končí až u moře, kde nás čeká přepychová jachta, na které odplujeme na můj ostrov.“

V ten okamžik se ze zámku ozvaly fanfáry a do vzduchu vyletěly stovky žlutých cibulí. Marika se vylekala a vykřikla: „Ale ne, král všech cibulí přijel na zásnuby!“ Rozběhli se, jenže princezna zakopla a upadla hned vedle staré kůlny. Odtamtud uslyšeli pronikavé mňoukání a našli tři koťátka, rozkošná, chundelatá, k zulíbání.

„Zachráníme je!“ volala Marika skoro v mdlobách. Chulio pomalu a jemně vložil jedno kotě po druhém za výstřih své zpoceně košile, kde se koťata pohodlně uvelebila v jeho hustém ochlupení. Znovu nasadili bleskovou rychlost, vklouzli do hrobu princezny matky a uháněli tajnou chodbou směrem k moři.

Zanedlouho se vynořili na písčité pláži, palmy se ohýbaly pod náporom větru a šedivé Platanusy hispanicy shazovaly své podzemní listí. Přímo na pláži stála jachta – zářivě bílá, moderní, s vysokým stěžněm, jednoduše dokonalá. Marika zajásala, vzala si od Chulia koťátka z jeho vyhřáté mužné hrudi a nastoupila.

Chulio se postavil k zádi lodi, nadmul se a vši silou postrčil loď směrem k obzoru a ta se dala do pohybu. Poté vylezl po žebříku, spustil plachty a vyšel za princeznou Marikou ke kormidlu. Láskyplně ji hladil po hladkých vlasech a společně sledovali obzor, nad kterým se objevila duha, jako brána do jejich budoucnosti na ostrově mladého hrobaře.

Martina Moravcová

Jste to vy, Roland?

Kde to jsem? Hlava mi třeští. Zkousím otevřít svoje oči, mžourám, mrkám, ostrý světlo bodá do očí. Drsněj bílej polštář, prostěradlo, pokrývka. Na krku vycpanej límec nebo co.

Límec? Namáhavě stočím hlavu. Televizka, na ní čísla, křivka, nahoru, dolů, další čísla, nějaký procenta. Kolíček na palci. A noha ve vzduchu na něčem jako šibenice...

Už vím! Ta noha je moje, límec dává smysl, i ta bolavá hlava. Nechávám se klesnout do polštáře, drsnýho jako já. Haha. Vír myšlenek, pestrobarevněj kaleidoskop. Ještě před chvílí tribuny šílely, Roli! Roli! Pak klička, náraz, manták... Dobře mě dohrál, hajzl. Teda, dohrál...

Co bylo předtím? Chcete mít syna mistrem světa? Žákovský tréninky, hokejová máma, první hokejový krůčky, žáci, dorost, první skauti, první draft, první holka – teda holky, co bychom si, škola na háku, juniorka, chlapi!!! Šatna, vtípky – ale co se řekne v šatně, to taky v šatně zůstane, zauzlovaný tkaničky, zašantročený ribano, když vyhrajam, duněj Kabáti. A když prohrajem, z šatny toho moc nezbyde. Ale stejně to tam zůstane.

Johny, Novis, Riči... Teď tenhle mistrák. Začlo to blbě, hokejovej trpaslík, Francie, to snad ne – a remíza. Něco jsme si k tomu pak řekli, ale to zůstane v kabině. Pak Kanada – klasika, padali jsme do ran, bruslili, nechali jsme tam všechno, ale někdy to chce trochu štěstíčka, i když srdíčko tam bylo. O tom to je. Hlavně když se hraje doma. Pro lidi. Jeden za všechny, všichni za jednoho. Pak Německo, hlavně je nepodcenit, a taky že jsme je nepodcenili. Pavoukem dál. Švédové – a tady to končí, hlava třeští... Usínám.

„Roli?! Jste to vy? To není možný!” jemný šepot mě probírá. Sestřička. Pěkná. Usínám.

Chladná ruka mi přejeđe po rozpáleném čele. Otvírám oči. Dává mi napít. Mám žízeň. Zase ta samá. Křehký úsměv, oči jako pomněnky.

A tak to jde den za dnem, hlava bolí míň, záda víc, kdo by řekl, že ležení může bolet. Občas se stává kluci, něco říkaj, jak to bude dál – ale já koukám na tu šibenici a říkám si, kdo ví, jak to bude dál, jestli ještě budu hrát, Roli! Roli! Tribuny šílí, nikdo mi nic neříká, ale já tuším, že tohle je konec.

Konec, nebo začátek? Začátek něčeho novýho, jinýho... S tou holkou v sesterským mundůru, co za mnou chodila každou službu, vyprávěla o tom, jak si schovávala moje kartičky, sjížděla stránky, zápasy, statistiky... Roli, jste to vy???

Ale já odsud odejdu, vyjdu ven, vykročím, modrý oči se mnou – a třeba budu zase hrát. Chce to trochu štěstíčka. A jít mu naproti.

LitAero 0/26 jaro

Špatné texty (plné lásky) – 12. března 2026

Autorky: Faltusová Nela, Junková Jitka, Moravcová Martina, Pokorná Kateřina, Drahomíra Stínilová.
Sestavil: Mathej Thomka pro literární workshop – Kurz tvůrčího psaní a scenáristiky.

Neprošlo jazykovou a pravopisnou kontrolou.

LitAero 5.

FUNKČNÍ TEXT – OPRAVA ŠPATNÉHO TEXTU

Kateřina Pokorná

Za sedmero horami a šedesáti hroby

/podle stejnojmenného špatného textu/

Miriam se courala po hliněné cestě ke hřbitovu. Nízká kamenná zídka ho oddělovala od květinových záhonů a buxusových ornamentů zámecké zahrady.

„Karle, paní hraběnka vzkazuje, že na náhrobku chybí třetí kotě!“ smála se.

„Hned se na to vrhnu.“ odpověděl Karel a posadil se na zídku. Šedé vlasy měl stažené do culíka a vytahané triko špinavé od hlíny. Jednou rukou se opíral o lopatu a ve druhé držel oloupanou cibuli.

„Byla rozzlobená, tragická smrt utonutím po pádu z luxusní jachty je vážná věc, i když jde o kořata,“ ušklíbla se a protočila oči.

„Hraběnka vyhrabaná,“ zamumlal a zvedl obočí, „vy jste ale přišla kvůli něčemu jinému, že?“

Miriam si přisedla na zídku: „Máte pravdu. Víte Karle, ta vaše cibule mě nepřestane fascinovat. Vám opravdu chutná syrová?“

„Zvyknul jsem si.“

„Ale když vám nechutná, proč ji jíte?“

„Chci krásně vonět,“ a s přehnaným zájmem přičichl k cibuli a zakousl se do ní.

„Ty vaše vtipy... jste zajímavý člověk Karle, od vašich bosých nohou až po tunely v uších,“ prohlížela si ho s úsměvem Miriam.

Karel odvrátil pohled a protočil prstýnek s lebkou na levé ruce. Seskočil ze zídky, chopil se lopaty a pokračoval v kopání nového hrobu. Miriam byla přesvědčená, že tím jejich rozhovor končí, ometla si hlínu z kalhot, urovнала brýle na nose a chtěla odejít.

„Víte, slečno, kolik je tady hrobů?“ hrobník ji kývnutím zavolal zpět.

Miriam vyskočila na zídku, přitáhla kolena k bradě a energicky zavrtěla hlavou.

„Tenhle kočičí hrob je šedesátý. Představte si, kdybychom zrovna tady,“ a naznačil lopatou čáru mezi náhrobky hraběnčina syna a dcery, „rozkrojili hlínu jako dort, a ten dílek vytáhli na světlo. Co uvidíme?“

„Mrtvolý v rozkladu?“ zakřenila se slečna.

„Přesně tak, červy, bakterie a hmyz,“ zvedl hlavu a ukázal na chaloupku u konce zdi, která seděla uprostřed záhonu cibulí jako v rámu „Bydlím tu už přes třicet let a za sousedy mám tlející nebožtíky.“

Miriam nechápavě svrátila čelo: „Dobře, ale co to má společného s cibulí?“

„Cibule je přeci výborná desinfekce.“

Martina Moravcová

Nedělní služba

/podle námětu Drahomíry Stínilové Nemocnice uprostřed města/

Vrchní sestra Eva pozdravila pacienty, zeptala se, jak se daří a začala s ranní rutinou – moč, teploměry, stlaní, hygiena.

Pacienti ji měli rádi, zkušenou, zručnou sestru. Za dvacet let praxe nevyhořela, chovala se slušně a empaticky. Rádi ji měli i doktoři, vážili si jejího nadhledu.

Doktor Tomáš Dvořák na oddělení nastoupil nedávno, hned po škole. Kolegové z něj nebyli nadšeni, nováčkovskou nejistotu maskoval arogancí. Celé oddělení dávalo pozor, aby něco nepokazil. Eva s ním dnes slouží. Pozorovala ho.

Kdysi chtěla studovat medicínu, ale rodinné finance dlouhé studium neumožňovaly. Žila tehdy sama s nemocnou matkou. Spokojila se kariérou zdravotní sestry.

Dvořák Evu ani nepozoroval, ani o ní nepřemýšlel. Vůbec si jí nevšímal. Rázoval kolem ní, jako by měl klapky na očích.

Eva podobných případů zažila víc. Někdy uvažovala, jak by se jako začínající doktorka chovala ona. Doufala, že dvořákovská povznesenost by ji minula.

Po vizitě tlačila chodbou vozík s léky a potřebami na převazy, navíc v ruce teploměry. Dvořák zrovna vyrazil z pokoje a nestačil se jí vyhnout. Srazili se. Evě vypadly teploměry a roztříštily se na zemi.

„Promiňte, sestro, omlouvám se, to jsem nechtěl. Jste v pořádku?“ zeptal se a opatrně začal sbírat střepy. Eva se k němu přidala. „Dobrý, nic, to se stane.“

Odešla na sesternu. Ozvalo se zaťukání na dveře.

„Můžu dál?“ Dvořák vstoupil se dvěma hrnky kafe. „Chtěl bych se ještě jednou omluvit. Nejen za tu srážku. Musíte si myslet, že jsem úplný blbec. Taky že jo. Člověk vyleze po šesti letech ze školy a nic neumí. Škola strašná, navíc byla hodně nemocná máma.“

Eva poslouchala.

„To je furt. Do toho Alzheimer. Bydlím s ní. Po práci začíná kolotoč. Noc se jí mění v den. Mně už skoro taky. Pak se děším, že tu něco podělám!“

„Můžu vám někdy s mámou pomoci. Pamatuju si, jak jsme to měly my.“ Vstala. „A nebojte, všechno se naučíte. Ale teď byste se měl podívat za Zvoníčkem na čtyřku. Vypadá to, že mu hnisá břicho.“

NOVÝ TEXT

Jitka Junková

Poslední společná cesta do hor

Na úpatí Pyrenejí v městečku Saint-Jean-Pied-de-Port se brzy ráno probouzí první poutníci.

„Dobré ráno, Jani,“ usmívá se Nina na svou spolucestovatelku.

Jana ještě nechce vstávat. Nejraději by se zahrabala zpět do spacáku a vyrazila mezi posledními. Nina je ale neústupná. Celou cestu plánovala a zná dnešní předpověď počasí.

„Vyrážíme hned. Musíme dojít do kláštera do čtyř hodin, jinak nás chytne bouřka.“

Venku si s ostatními poutníky popřejí šťastnou cestu a vyrážejí vlastním tempem zdolat svou první etapu poutě do Santiaga.

Během prvního stoupání Jana začíná zpomalovat.

„Měly bychom se najíst. Dochází mi síly.“

Shazují batohy a rozbalují pytlíky s oříšky. Jana vytahuje ortézu.

„Někdy mě bolí koleno,“ oznamuje, jako by to nebylo důležité.

„To jsem nevěděla. Mohly jsme jít údolím a hory obejít.“

„Já to zvládnu. Už jsem na horách byla.“

Nina si mlčky dobalí batoh a vyrážejí dál.

Počasí se mění a sluneční den se zakrývá tmavými mraky.

Jana stále víc zpomaluje, Nina na ni trpělivě čeká, i když už začíná mít strach, jestli zvládnou dojít do kláštera včas.

„Musíš zkusit přidat. Nemáme se tu před bouřkou kde schovat,“ snaží se ji popohnat. Ale tempo mají stále stejné. Jana hlasitě oddechuje a už ani nemluví.

Zvedá se vítr. Vytahují pláštěnky.

Jana už nechce jít dál. Chce tu zůstat, někdo ji zachrání.

Nemají daleko k modlení.

„Potřebujete pomoc?“ ozve se mužský hlas za jejich zády.

„Kamarádka bolí kolena.“

„Na, půjč si moje hůlky, půjde se ti líp,“ muž se na Janu usmívá a podává jí trekové hole.

Společně dojdou do kláštera ve chvíli, kdy se strhne bouře. Vítr ohýbá stromy a proudy vody mění cesty v potoky.

Jana usíná hned, jak jí přidělí postel.

Nina jí přikryje dekou a odchází si proškrtat svojí dlouho připravovanou trasu.

Drahomíra Stínilová

Šťastný průšvih

„Kdo mi zase ukradl svačinu?“ vytahuje Mária z tašky zmačkaný papírový pytlík.

„Aby ses nerozbrečela, zrzavá princezničko!“

Dva osmáci stojí v uličce u Máriačiny lavice a kopou do jejího batohu.

VIP holčičí klub se stahuje do výsměšného nezájmu. „Alespoň zhubne, dlouhánka!“

Mária se choulí na židli a sbírá rozházené učebnice z podlahy. Nebýt oblíbené češtinářky, která stojí ve dveřích třídy, rozbrečela by se.

„Velká přestávka. Nebudeme se tady válet a mačkat mobily. Gymplačky hrají turnaj ve volejbalu! Všichni ven na dvůr a jdeme podpořit naše holky!“

V hledišti je už pěkná mačkanice. Tísni se v něm místní i hostující fandové. Osmáci suverénně odstrčí školní drobotu a zaberou nejlepší místa.

Na hřišti před dívčím družstvem stojí trenér a něco do nich hustí.

„Hlíďte si smečačky, jsou dobré. Soustředte se u sítě! Kde se courá Elena?“

„Ona v poledne zvracela na záchodě. Asi po rajský, nedala se jíst,“ ozve se týmový hlas.

S jekotem přibíhá na kurt družstvo soupeřek, spojuje se s rykem svých příznivců.

Rozhodčí zve kapitánky.

„To je průšvih, holky. Nemohly jste to říct dřív?“ rozčiluje se Jula a rozhlíží po publiku.

„Hej, ty zrzavá vzadu, můžeš jít sem?“ volá trenér na trčící hlavu. Mária se rozhlíží, ale nikdo zrzavý kolem nestojí. Celá rudá se sune dopředu.

„Hrála jsi někdy volejbal?“

„Trochu s bráchou u vody.“

„Chybí nám smečačka. Jsi vysoká, nemusíš u sítě vyskakovat. Holky ti ukážou to nejnutnější.“

Zápas probíhá hladce, ne úplně díky Mária, ale občas se jí nějaká rána přes síť povede.

„Tak vidíš, bylo to dobrý. Děláš nějaký sport?“ zastavuje ji trenér po utkání.

„Ne,“ hlesne a zase zrudne.

„Jsem Jula, po dědovi, a trénuju i mladší jako jsi ty. Pjijď v pátek ve tři do sportovní haly.“

„Jsem Mária, po babičce, a pjiiju.“

Kateřina Pokorná, Jitka Junková, Anna Shalygina**Vracejte věci na své místo**

Kladivu (4), kleštím (1) a pile (7) se někdo hrabal v jejich kufříku s nářadím. Jsou v Oválné pracovně Bílého domu. Červené tlačítko ke zničení světa je na stole, míří na něj televizní kamera. Místnost je prázdná, ale z kufru se ozývají tři hlasy.

- Přátelé, vymyslelo jsem plán.
- Povídej.
- Využijeme spolu červené tlačítko.
- Super!
- Nejdříve musíme zhodnotit rizika a určit cestu.
- Souhlasím.
- Pilko, jaká jsou rizika?
- Mohou nás odhalit dřív, než tam dojdeme.
- Kudy?
- Přímo skrz tenhle kufr!
- Jak?
- Jednoduše, začnu řezat. Kleště, vy mi pomůžete.
- Dobře.
- Začni, pak to domlátím.
- Jedu, jedu, už jsem skoro tam. Vrrrz.
- Počkejte!
- Něco slyším, buďte ticho!
- Dobrý.
- Nic se neděje! Ale musíme zrychlit. Honem!
- Už vidím ven, koukejte!
- Tyjo!
- Tlačítko je na stole!
- Honem!
- Zahájíme živé televizní vysílání.
- Zapínám.
- Běží přímý přenos, přednes naše požadavky veřejnosti.
- Vraťte nám hřebíky, hajzlové!
- Máte hodinu, nebo zmáčkneme tohle ničivé tlačítko!
- Odpočítávám.

Drahomíra Stínilová

Nezdařilý dialog

Malý, ještě vonící novotou, novomanželský byt s jednou manželskou postelí v ložnici a obývací kuchyní zatím zařízenou jen dvěma židlemi. Novomanžel (1) už leží v pyžamu v posteli, novomanželka (4) v lehké košilce nalévá víno v kuchyňce.

- „Miláčku!“
- „Je sedm, nalévám víno.“
- „Pospíchej!“
- „Už se nemůžu dočkat!“
- „Nááádhra!“
- „Mejdan v posteli miluju.“
- „Zvonek?“
- „Kdo to teď otravuje?“
- „Netuším.“
- „Uvolni se, podívám se.“
- „Čekám!“
- „Mami, nečekali jsme tě.“
- „Děti, přijela jsem odpoledním rychlíkem z Brna.“
- „To se ti povedlo.“
- „Ale máte to tu nějak prázdné, neútné.“
- „Teprve zítra přivezou nábytek.“
- „Ráno mám kontrolu v poliklinice. Psychiatrie, víš?“
- „A kde budeš spát?“
- „Se mnou si nedělejte starosti, mám všechno.“
- „Pyžamo?“
- „Děti, jak se mi po vás stýskalo.“
- „Taky.“
- „Posuňte se, ať se sem pohodlně vejdem.“
- „Auvajs.“
- „Pro jednu to vydržíme.“
- „Ještě jsem objednaná na pozítří na oční.“
- „Bezva!“

Martina Moravcová

Pejsek

Dáma, panička od psa (7) je na procházce v Šáreckém údolí a potká matku (4) a malé dítě. (1)

- „Mamííí!“
- „Neboj, já ho odeženu!“
- „Nic nedělá! Je hodnej! Má děti rád!“
- „Mááámóóó!“
- „Táhneš, potvoro hnusná! Mazej!“
- „Dovolte? Vy jste ale vulgární! Miluje děti!“
- „Slintá!“
- „Nechcete si ho odvolat?“
- „Vy nemáte ráda zvířata! Nejste dobrý člověk!“
- „Kouše!“
- „Jedeš, mrcho hnusná! Padej!“
- „Vy jste ho nakopla! Budu vás žalovat!“
- „Letí!“
- „Neboj, už se nevrátí.“

V DIALOGU – VYTRŽENO Z KONTEXTU

Anna Shalygina

Chilli con carne

Ž: „Jdeme jen tak náhodně?“

M: „Si děláš srandu? Já chci mexický jídlo!“

Ž: „A proč jsi naštvaný?“

M: „Protože mexický mám každou středu!“

Ž: „Jsem zapomněla.“

M: „Ne, nezapomněla, tobě je to prostě jedno!“

Ž: „Co je mně jedno, prosím tě? Že máš přesný rozvrh večeří?“

M: „Nezajímá tě, co chci a co zrovna potřebuji!“

Ž: „Napadlo tě někdy, že já takhle žít nechci? Trávit víkendy a šukat podle rozvrhu?“

M: „Ale mně to tak vyhovuje, mám rád svůj pořádek!“

Ž: „Ty mě ale nenecháš se ani nadechnout!“

M: „Jsi moje žena, tak máš poslouchat!“

Ž: „Co že? Tady jsme skončili!“

M: „Nenávidím tě!“

Jitka Junková

Nevydařený pokus o atentát

Přátelé v důchodu, Josef a Jaroslav, spolu chodili od dětství rybařit na přehradu kousek za vesnicí. Když revír změnil majitele a úřad jim odmítl vydat novou povolenku, rozhodli se pomstít a celou přehradu vypustit.

- Drž se oběma rukama, Pepo.
- Mám v batohu bombu.
- Tak ho zahod'!
- Jak asi, když se musím držet zábradlí?
- Pusť se jednou rukou.
- Nejsem Tarzan, neudržím se!
- Počkej, možná mám nůž, odříznu ti popruhy.
- Hlavně dělej, nechci spadnout do přehrady.
- Nemám. Ještě včera jsem ho ale měl v kapse.
- Žádný překvapení.
- Kolik máme času?
- Odpočet jsem nastavil na desátou.
- Máme asi deset minut.
- Hned něco vymysli, nebo je po nás.
- Ty jsi chtěl odpálit přehradu!
- Drž mě, sundám si ho sám.
- Seš hrozně těžkej, pohni!
- Odhazuju ho, Jardo, tahej.
- Zbývá deset vteřin. To se dá stihnout?
- No nedá. Zdrhej!
- Nic neslyším.
- Asi se rozpojily dráty.
- Tak to seš fakt profesionál.
- A navíc jsem měl v batohu své nejlepší třpytky!

LitAero 5/26 jaro

Řeči a dialogy - 16. dubna 2026

Autoři: Junková Jitka, Moravcová Martina, Pokorná Kateřina, Shalygina Anna, Drahomíra Stínilová

Sestavil: Matěj Thomka pro literární workshop – Kurz tvůrčího psaní a scenáristiky. Neprošlo jazykovou a pravopisnou kontrolou.

LitAero 6.

MŮJ PRVNÍ SCÉNÁŘ – ADAPTACE POVÍDKY

Drahomíra Stínilová

Dům na prodej

POSTAVY

slečna ČISTÁ: Duch subtilní dívky. S dlouhými světlými vlasy vyčesanými do ohonu s bleděmodrou stuhou v lehké secesní říze. Neustále se snaží po smrti původních majitelů udržet v domě čistotu a pořádek, aby přilákala nové kupce.

slečna ŠPÍNA: Duch tmavovlasé dívky s červeným melírem. Plnoštíhlá, energická, ale líná. Má rozevláté tmavé šaty plné volánů a cárů. Ušmudlaná, nevkusně učesaná. Přes den se povaluje ve sklepě a v noci špiní dům. Nechce v domě nové lidi. Uklízeli by a zlikvidovali by ji čistotou.

pan PŮDA: Duch upraveného mladého kavalíra. Má kabátec – sako. A pejzy.

pan VESELÝ: Asi čtyřicetiletý otec od rodiny, v turistickém oblečení, s baťůžkem a v pohorkách.

MÁŤA Veselý: Syn pana VESELÉHO, asi pětiletý, v šortkách, s klackem v ruce.

DĚTI: Děti pana VESELÉHO od tří do sedmi let.

OBRAZ 1

EXT, NOC, OBROSTLÝ STARÝ HONOSNÝ DŮM

Úzkou zarostlou cestičkou v dlouho nedotčené letní zahradě letí papír. Vyletí před starý honosný dům se vstupním schodištěm a hlavními dveřmi s prosklenými (leptanými) okénky. Vedle pod schodištěm proti cestičce je sklepní okénko.

Je slyšet ZPĚV NOČNÍCH PTÁKŮ a ŠUMĚNÍ STROMŮ. Ozve se děsivý, ženský SMÍCH ze sklepa. Ve sklepním okénku se současně rozsvítí malé světélko. Mihne se za hlavními dveřmi a pak se objevuje v oknech spolu se siluetou slečny ŠPÍNY. Dům je v temných obrysech osvětlený noční jasnou oblohou. Světélko s postavou proběhne všemi okny a opět nazpět do sklepního okénka. Přestane smích a zhasne světélko.

OBRAZ 2

INT, DEN, POKOJ UVNITŘ DOMU

Slečna ČISTÁ se objeví ve dveřích velkého pokoje. Pokoj má vysoká okna se záclonami a závěsy. V téměř noblesním pokoji je secesní stůl, pohovka, pár obrazů. Na podlaze a nábytku jsou špinavé chuchvalce prachu.

Slečna ČISTÁ je ozářena světlem, tváří se trochu našťavaně, ne vztekle, kolem ní letí kýbl a smeták.

ČISTÁ

**To snad ne. Zase tu řádila ta líná šmudla ze sklepa.
Do špinavého domu se nikdo nenastěhuje.**

Slečna ČISTÁ poletuje po pokoji a uklízí rozházené věci, otírat špínu. Od dveří pohrozí do sklepa.

ČISTÁ

**Slečno Špíno! Kolikrát se vrátíš, tolikrát to já
vyčistím. To si piš.**

OBRAZ 3

INT, DEN, POKOJ UVNITŘ DOMU

Slečna ČISTÁ uklízí a zpívá si:

ČISTÁ

**Smejčím jako divá, i když nejsem živá. Jsem jen
duch.**

PŮDA /seshora m. o./

Slečno Čistá, co se zase děje?

OBRAZ 4

INT, DEN, PŮDA STARÉHO DOMU

*Pan PŮDA sedí v průsvitném houpacím křesle, na kolenou má složenou knihu. Půda je
čistá, uklizena, na trámech se suší otýpky levandule.*

Hlava slečny ČISTÉ vykoukne z podlahy u nohou pana PŮDY.

ČISTÁ

**Ta líná uhelnice se nám posmívá. Rozházela
po domě v noci špínu. Už sto let po ní uklízím.
Ale noví nájemníci nepřicházejí. Každý se bojí
jejího stínu.**

OBRAZ 5

EXT, DEN, SILNICE VEDOUcí K DOMU

*Po pěšině mezi zahradami kráčí pan VESELÝ a za ním skupinka pěti lumpačících dětí.
Mávají klacky, které mají na opírání, strkají se, ječí, honí se. Zatočí kolem zarostlé zahrady
smutného domu na silnici, u níž stojí oprýskaná cedule. DŮM NA PRODEJ.*

Pan VESELÝ si zpívá.

VESELÝ

**Jdeme cestou, pěšinou, s maminčinou svačinou,
hledáme si byt, kde budeme žít.**

MÁŤA

Táto, přečti nám ceduli!

*Pan VESELÝ zaostří pohled na nápis DŮM NA PRODEJ. Pak strčí do zrezivělých vrátek.
Cinknou a otevřou se.*

OBRAZ 6

EXT, DEN, CESTIČKA K DOMU

Pan VESELÝ kráčí k venkovnímu schodišti do domu. Nejmenší DĚTI se k němu tisknou, starší jdou za ním a bojácně se rozhlíží. Ozve se křik ptáka ze stromu. DĚTI se leknou, zastaví se před schodištěm.

MÁŤA**Tohle by mohl být náš dům!****VESELÝ****Vždyť je smutný.****DĚTI****A strašidelný!****MÁŤA****Nevadí. Přivedeme maminku, vyčistíme zahradu****VESELÝ****...uklidíme pokoje a bude nám tady dobře!**

Z pootevřeného sklepního okénka se ozve zlý ženský SMÍCH.

OBRAZ 7

INT, DEN, SKLEP S HROMADOU UHLÍ

Slečna ŠPÍNA vyskočí z divanu, kde se povaluje. Přiběhne rozčileně k okénku, rozsvítí lampičku. Smete hadry a talíř s okousanými kostmi ze stolu a umaže si tvář o uhlí. Slečna ŠPÍNA falešně zazpívá.

ŠPÍNA

Pryč, pryč, od smutného domu, ven, ven na sto honů, jsem strašná, mocná, věčná, a ještě k tomu slečna.

Slečna ŠPÍNA se chytá za hlavu a běsní. Opouští sklep a ječí.

ŠPÍNA

Já vám dám, rušit můj stoletý klid. Nevypudíte mě, vyženu vás já!

OBRAZ 8

EXT, DEN, PŘED DOMEM

Pan VESELÝ si prohlíží dům. Světélko rozsvítí vchodové dveře. Silueta slečny ŠPÍNY za sklem ztřeštěně poskakuje, vyhazuje nohy i ruce do vzduchu, vydává ječivé strašidelné zvuky.

MÁŤA**Jé, strašidlo! Jaké je legrační.**

DĚTI se smějí a ukazují na okno. Slečna ŠPÍNA se snaží děti vystrašit. Pan VESELÝ se směje.

VESELÝ

Nebojte děti. To není strašidlo, jen chuchvalec špíny. Jdeme dovnitř.

DĚTI za otcem vystupují po schodech. Pan VESELÝ se snaží otevřít hlavní dveře, ale nejde to. Slečna ŠPÍNA za dveřmi kroutí rukama a roztahuje prsty proti dveřím, jako by čarovala. Foukne do dveří. Proti rodince VESELÝCH se zvedne vítr.

OBRAZ 9

INT, DEN, PŮDA S ROZVĚŠENÝMI TRSY LEVANDULE

U půdního okna směrem na zahradu je dalekohled, kterým se dívá pan PŮDA. Otočí se a začne sbírat trsy levandule. Sebere je do náruče a opouští půdu.

PŮDA**To je situace. Snad nám lidé neutečou.**

OBRAZ 10

INT, DEN, POKOJ SE SECESNÍ POSTELÍ

Slečna ČISTÁ si češe vlasy u zrcadla. Ozve se klepání na dveře a vchází pan PŮDA s trsy levandule. Pan PŮDA zpívá a tváří se nešťastně, bezradně.

PŮDA**Milá slečno Čistá, něco se tu chystá, pojďme rychle dolů, zachránit dům spolu.**

Slečna ČISTÁ se na pana PŮDU usměje, pohladí mu ruce a vezme mu z nich levandule.

ČISTÁ**Spolu se nám to podaří. Přeci víme, z čeho má slečna Špína největší strach.****PŮDA****Z čistoty! A z voňavé levandule! Proto mi nikdy neušpinila půdu.**

Slečna ČISTÁ s panem PŮDOU začnou svazovat trsy levandule. Připevní je na smeták slečny Čisté. Když jsou hotovi, vyběhají z pokoje a smeták s kýblem letí za nimi.

OBRAZ 11

INT, DEN, PŘEDSÍŇ U VCHODOVÝCH DVEŘÍ

Slečna ŠPÍNA předvádí kouzla pomocí rukou. Popadne lucerničku, divoce se zasměje. Spatří pana PŮDU, jak schází dolů po schodech. Zastaví své divočení a celá se zabarví do červena.

ŠPÍNA**Ach, pan Půda. Jak jsem ráda, že mi jdete pomoci vyštvať tu lidskou havěť.**

Za panem PŮDOU se zjeví slečna ČISTÁ se smetákem z levandule.

OBRAZ 12

INT, DEN, PREDSÍŇ U VCHODOVÝCH DVEŘÍ

Pan PŮDA i slečna ČISTÁ fouknou do zavřených dveří, které se otevřou. Koště přiletí k slečně ŠPÍNĚ a vymete ji ven. Ječící slečna ŠPÍNA se promění na roj černých sazí a nad panem VESELÝM a DĚTMI odletí někam do dálky.

OBRAZ 13

INT, DEN, PREDSÍŇ U VCHODOVÝCH DVEŘÍ

Slečna ČISTÁ s panem PŮDOU zmizí a do chodby vchází udivená rodina VESELÝCH. DĚTI se rozbíhají, všechno si prohlíží s nadšením.

VESELÝ**Ten dům není smutný, je čistý a voňavý.****MÁŤA****Jdeme pro maminku. Upeče nám štrůdl
z jablíček, co rostou na zahradě u našeho
nového veselého domu.****KONEC**

Jitka Junková

Pouštní stíny

POSTAVY

- ABRAHAM:** Zarostlý, strhaný, pískem ošlehaný muž. Oblečen do starého, pospravovaného, ale funkčního kabátu. Pod kabátem nosí zašedlou mikinu s kapucí. Kalhoty s velkými kapsami má v pase stažené opaskem a za ním nosí v pouzdře dýku. Boty má vysoké, kožené a šněrovací. Je strážcem keramického filtru na vodu.
- LUNA:** Štíhlá a vysoká fotografka s dredy. Zakrývá si tvář šátkem. Přes rameno nosí brašnu s fotoaparátem a náhradními filmy. Má dlouhý plášť, kožené kalhoty a vysoké šněrovací boty. Na zádech má batoh. Je samotářská a neustále se přesunuje.
- SAMUEL:** Nejlepší přítel ABRAHAMA. Býval medik. Snaží se působit co nejčistěji, proto si obléká jako jediný košile a každé ráno si oholí tvář.
- KARL:** Statný hlídač u brány do pouštního města. Má meč, štít a dalekohled. Přes oblečení má přehozené ochranné brnění, vyrobené z plíšků od plechovek. Na hlavě má starou vojenskou přilbu s koženým řemínkem pod bradou.

OBRAZ 1

EXT, NOC, POUŠTNÍ MĚSTO

Město je bez lidí v ulicích. Všichni spí, jen hlídač u brány kontroluje, jestli se někdo nesnaží dostat dovnitř. V jednom okně se rozsvěcuje světlo.

OBRAZ 2

INT, NOC, ABRAHAMŮV POKOJ

ABRAHAM vstává z postele a obléká si vrstvy oblečení. Do místnosti vstupuje SAMUEL.

SAMUEL

Musíš si pospíšit. Obloha je čistá a slunce začne spalovat kůži rychleji, než jsme si zvykli v posledních týdnech.

ABRAHAM

Nepůjdu daleko. Vyhlédl jsem si dobrá sběrná místa už včera. Vrátím se brzy.

ABRAHAM na nočním stolku rozsvěcuje petrolejku.

SAMUEL

Jak často na ni myslíš?

ABRAHAM

Na koho?

SAMUEL

Na vodu. Na plné řeky. Na svobodu. Na všechno, co bylo. Než to odpařilo spalující horko.

7

ABRAHAM

Nemyslím na to, co bylo. Snažím se pouze těm pár přeživším pomoci přežít další den.

SAMUEL

Nikdy?

ABRAHAM

Někdy se mi o ní zdá. Ale nechci o tom mluvit. Už musím. Za hodinu bude svítat. Postarej se o město, příteli.

ABRAHAM odchází z pokoje.

OBRAZ 3

EXT, NOC, U MĚSTSKÉ BRÁNY

ABRAHAM přichází k hlídači KARLOVI. Pokývne mu, aby otevřel bránu a pustil ho ven z města.

ABRAHAM

Jdu doplnit zásoby vody ke staré řece. Jestli se nevrátím za dvě hodiny, pošli za mnou hlídku.

KARL

Spolehněte se, pane!

KARL otevírá bránu, pouští ABRAHAMU ven a znovu bránu zajišťuje. ABRAHAM vychází do pouště.

OBRAZ 4

EXT, NOC, PUSTÁ KRAJINA S VYSCHLÝM POTOKEM

ABRAHAM prochází korytem vyschlého potoka. Zahlédne malou špinavou louži a poklekne k ní. Z koženého pouzdra vytahuje ohlazený keramický filtr na vodu a lahev. Pumpuje pístem a nechává vodu odkapávat do lahve. Rozhlíží se po okolí.

OBRAZ 5

EXT, NOC, PUSTÁ KRAJINA U VYSCHLÉHO POTOKA

Začíná svítat. Od východu, se světlem za zády, přichází LUNA. ABRAHAM sáhne po noži. Sleduje ji. LUNA se zastaví kousek mimo jeho dosah.

ABRAHAM

Kdo jste?

LUNA

Luna.

ABRAHAM

Jako měsíc! Potřebujete pomoc?

LUNA

Jen procházím.

8

ABRAHAM

Odkud a kam?

LUNA

Odevšad a odnikud. Fotím přeživší. Mohu si vás vyfotit?

ABRAHAM

Nejsem zajímavý objekt.

ABRAHAM zakrývá pláštěm filtr.

LUNA

Pro mě ano.

LUNA nečekaně cvakne fotoaparát a usměje se. Pak k na ABRAHAMOVI natáhne ruku a podá mu malý kousek papíru.

OBRAZ 6

EXT, DEN, PUSTÁ KRAJINA U VYSCHLÉHO POTOKA

ABRAHAM sleduje, jak LUNA mizí ve vyschlém roští. Než se ztratí, šeptá modlitbu poutníků.

ABRAHAM

Ať je ti na cestě nakloněn každý den a Jeho rukou, nechť nocí jsi proveden. Vše zlé, co přichází, silou tvou vadne, poutník je posledním, kdo z nás tu padne.

LUNA bez ohlédnutí zmizí za kopcem. ABRAHAM rozbalí papírek od LUNY. Čte, co je na něm napsáno.

ABRAHAM

Až všechno skončí, bude tvůj portrét viset na stěně mojí galerie v hlavním městě.

ABRAHAM dokončuje filtraci vody. Zabalí si filtr, zavře lahve a vrací se do pouštního města.

OBRAZ 7

EXT, DEN, CESTA K POUŠTNÍMU MĚSTU

Slunce ostře svítí. ABRAHAM stáhne kapuci přes tvář, kráčí k městu. Nese lahve s vodou.

ABRAHAM

Až tohle všechno skončí.

KONEC

Nela Faltusová

Dorčin svět

POSTAVY

DOROTKA: Drobná dívka, s rozčuchanými dlouhými vlasy. Bosá, v letních dlouhých šatičkách. Divoká, ale hodná.

MATKA: Důvěřivá žena s alternativním přístupem k výchově dcery. Dlouhovlasá s dlouhými letními šaty.

OBRAZ 1

EXT, DEN, VERANDA VESNICKÉHO DOMU

Jaro, vše je rozkvetlé. Nefouká. Na verandu vesnického domu svítí slunce. DORKA běhá po verandě po čtyřech za míčkem a u toho štěká.

DORKA

Mami, já jsem pes! Koukej, umím i štěkat!

Míček Dorce uletí *na okraji verandy* a kutálí se k rozpadlé stodole.

OBRAZ 2

EXT, DEN, U STODOLY VESNICKÉHO DOMU

DORKA běží ke stodole. Zastavuje se a vidí luk opřený o dveře. Bere jej do ruky.

DORKA

Mami, dívej se, co jsem našla! Bude ze mě lovec!

OBRAZ 3

EXT, DEN, VERANDA VESNICKÉHO DOMU

MATKA vyjde na verandu. V ruce drží hrnec. Kouká se na DORKU.

MATKA

Ty moje dobrodužko! Buď opatrná!

OBRAZ 4

EXT, DEN, LES MEZI VESNICKÝM DOMEM A RYBNÍKEM

DORKA vystřelí šíp z luku. Letí do lesíka. DORKA bosky utíká od stodoly směrem k rybníku. Najde šíp. Uslyší kvákání. Probíhá skrz lesík, prosmykne se skrz stromky a zastaví se před rybníkem.

DORKA

V rybníku žijí příšery. Ukažte se!

OBRAZ 5

EXT, DEN, U RYBNÍKA

DORKA stojí u rybníka, našla si novou zábavu. Hází do nej kamínky. Pokouší se házet žabky. Všude kolem kvákají a skáčou ropuchy.

DORKA

**Ulovím si vás, ropušky, jen počkejte!
Jsem totiž velká lovkyně žab!**

OBRAZ 6

EXT, DEN, RYBNÍK

DORKA vystřelí šíp, ten dopadne na hladinu. DORKA leze do rybníka, protahuje se skrz lekníny a drží nad hlavou luk. Voda ji sahá nejprve po kolena, postupně až po pás. Z dálky zazní hlas matky.

MATKA /m. o./

Oběd!

OBRAZ 7

EXT, DEN, RYBNÍK

DORKA se vyplašeně dívá okolo sebe.

DORKA

Jak já se teď jenom dostanu ven?

KONEC

Anna Shalygina Syn svého otce

POSTAVY

MÍŤA: Dospívající chlapec hubené postavy s odrostlými nečesanými kudrnatými vlasy. Má unavený obličej s kruhy pod očima, popraskané a okousané rty. Je nemluvný, ale zároveň disponuje vnitřní silou. Oblečený do obnošeného kožichu a beranice. Kožich je mu velký a volný, proto je podvázaný v pase provazem, ramena visí a rukávy jsou dlouhé.

POLITRUK: Muž středního věku, silnější postavy, velké břicho, vousy, brýle, pleš.

OTEC: Hubený muž s plnovousem. Šlachovitý, pracující fyzicky, přísný, praktikující pravoslavný věřící. Vdovec, který se znovu neoženil. Otevřeně kritizuje komunisty za útlak náboženství a nosí na prsou křížek jako náznak vlastní rebelie. Je oblečen do lněných kalhot a košile s vyhrnutými rukávy, které odhalují žilnaté ruce.

NIKOLAJ: Obyvatel stejné vesnice, známý otce. Po občanské válce vstoupil do komunistické strany, věří ideálům komunismu a doufá v lepší život pro vesničany pod vedením strany.

MALÝ MÍŤA: žák prvního stupně, kudrnaté blondáté vlasy, má no sobě bílou slavnostní košili s výšivkou. Je nesmělý, poslušný, baví ho knížky a učení celkově.

PRATETA: stařenka v šátku. Má dobré vnímavé oči, je průbojná a sebevědomá.

OBRAZ 1

EXT, DEN, ZASNĚŽENA HLAVNÍ ULICE

MÍŤA se brodí sněhem hlavní vesnickou ulicí. Všude jsou závěje sněhu, je pochmurný den. Míjí vesničany zabalené do zimního oblečení. Vchází do jednopatrové roubené budovy

OBRAZ 2

INT, DEN, TŘÍDA UVNITŘ ROUBENKY

Na hrubě otesaných lavicích se tísní lidé různého věku (mládež i dospělí), všichni mají kožichy a kabáty. Pár lidí se tiše baví mezi sebou.

POLITRUK se snaží opakovaně připevnit starou mapu k tabuli, nadskakuje, aby ji pověsil na hřebík, ale kvůli tlustému břichu na něj nemůže dosáhnout.

MÍŤA se rozhlíží kolem, hledá pro sebe místo. Od okna na něj zamává NIKOLAJ Ivanovič. MÍŤA opatrně prochází mezi lavicemi. Mlčky se usazuje, sundává beranici, ale kožich si nechává.

NIKOLAJ

Dlouho jsem tě neviděl, chlapče! Sedni si!

Mapa konečně zůstane viset na hřebíku a POLITRUK začíná hodinu politgramotnosti

POLITRUK

**Soudruzí, američtí imperialisté utlačují dělníky
a snaží se podmanit si jiné národy – taková
je podstata kapitalismu.**

Lidi ve třídě přikyvují, přitakají. MÍŤA se otáčí na portrét Lenina. Je zavěšený na zdi u okna.

OBRAZ 3

INT, DEN, ROUBENKA V LÉTĚ

Místo Lenina v rohu je umístěna ikona Bohorodičky. V místnosti jsou děti, které navštěvují nedělní školu a pár dospělých. OTEC přivádí MALÉHO MÍŤU do školy poprvé, pevně ho drží za ruku, spolu vstupují dovnitř.

OTEC se pokřičuje a pokloní se ikoně a pokyne MALÉMU MÍŤOVI, aby učinil totéž.

OTEC

**Až začne hodina, dávej pozor a poslouvej
baťušku.**

OTEC se dává do řeči s NIKOLAJEM Ivanovičem. MÍŤA se rozhlíží kolem, na pár kroků ustoupí od OTCE a stoupne si k ostatním dětem, hovor dospělých nevnímá, až na hlasitou reakci OTCE.

OTEC

**Zatracené komunisté! Ať všichni táhnou, gnať
ich poganou metlou!**

Rodiče dětí, mezi nimi i POLITRUK, se nervózně ohlíží za otcem.

OBRAZ 4

INT, DEN, ZIMNÍ ROUBENKA

POLITRUK ukazuje jednotlivé státy ukazovátkem a nadšeně vypráví o boji s kapitalismem, NIKOLAJ Ivanovič prošťouchne MÍŤU loktem.

NIKOLAJ

Kdyby tě viděl tvůj táta. Škoda, že mě neposlechl a nevstoupil do strany. Kdoví, kde je mu konec. A jestli ještě vůbec žije. Ach jo.

MÍŤA mlčí, něco svírá v dlani: Rozevře pěst a je v ní vidět mosazný křížek.

OBRAZ 5

INT, NOC, VESNICKÁ CHALOUPKA

MÍŤA sedí nad talířem kouřící se polévky, PRATETA mu podává krajíc chleba. MÍŤA má sklopené oči a mlčí. PRATETA se posadí naproti.

PRATETA

Tak co bylo ve škole, chlapče? Zase do vás hučel ten pitomý soudruh?

MÍŤA zvedne oči a otočí hlavu k oknu, aby zjistil, jestli je někdo sleduje.

PRATETA

Ale prosím tě, jsem stará bába, kdo by mě chodil sledovat! Nebojím se a ty se taky neboj! Vzchop se! Táta se už nevrátí, ale ty máš celý život před sebou.

MÍŤA neúspěšně skrývá slzy.

PRATETA

Dmitriji Kolesnikove, si syn svého otce, Musíš to někam dotáhnout, slyšíš? Musíš odsud pryč!

MÍŤA

Kam pryč? Do Moskvy?

PRATETA

Pryč z této bezbožné země.

KONEC

SPOLEČNÁ POVÍDKA NA PŘÁNÍ

Zadání:

Postava: Česká malířka na začátku 20. století – mladá, svobodná a tvrdohlavá

Prostředí: Obchůdek v malém městě s růžovými obkladačkami

Co zazní: Bolest patří k životu.

Nezapomínej tak snadno.

Artefakty: TAROTY, AMULET, KOUŘ, VÍNO, KNIHA/PROVAZ

Martina Moravcová

Osma zelených trojúhelníků

Nikdy by nečekala, že zrovna tady, v tomhle mrňavém obchůdku s růžovými obkladačkami hned u brány narazí na jeho tarotky. Legendární Váchalovy tarotky!

Vítejte ve zdejším maloměstě, dvacet kilometrů od Prahy a dvacet let za opicema – a to tvrdí i místní! Co teprve ona, návštěva z metropole!

Na cyklovýlet ji vylákaly zkazky o rusalkách, co prý tančívají na lukách u Ohře. Ona tedy žádné neviděla. A kdo ví, co viděli ti před ní! Aspoň se v kalné řece, splavující jílovitou hlínu z okolních chmelnic, vykoupala, a po trávě pak proběhla sama. Nahá.

Samozřejmě že si je koupí. Poslední, jediný balíček. Určitě tu čeká na ni! Platí desetikorunovou mincí, balíček strká do kapsy, ohruje nohavici u kalhot, nasedá na kolo a jede.

Doma bude večer, když do toho šlápne – a kousek se třeba sveze vlakem, kdyby to jinak nešlo. Ani by nevadilo, kdyby dojela až za tmy, aspoň by sousedkám ušetřila řeči o divožence v gatích a na velocipedu.

Šťastně dojela, nepíchla, ani nenastal jiný karambol. Teď jenom zatáhnout závěs, opláchnout se, převléct a uložit kolo do kůlny.

V ateliéru u potoka je doma, a všichni jí můžou vlízt na hrb. Ať si klidně drbou, čarodějnice. Jak neženské, považte! Kam ten svět spěje! A taková slušná rodina! Poslancovic!

Tady je jí dobře. A jestli ony mají problém s tím, že tu žije sama, plave v řece a nemravně jezdí na kole, ona rozhodně ne.

Ateliér si v domě po rodičích zařídila sama, trámy natřela zeleno-modře, malovanou almaru a pár židlí dostala, lidovky na skle taky – spokojeně se rozhlíží kolem sebe. Většina obrázků na stěnách je jejích. Akvarely z okolí, suché jehly, dřevoryty, ex-libris pro náročnější knihomily, návrhy ilustrací... Dřevoryty! Právě!

Rozsvěcuje lampu, místnost zalévá teplé, oranžové světlo, vyrábí něžné šrafy na stěnách. Z karafy si nalévá oblíbené burgundské, ještě že ho pár lahví zbývá, cigaretku nacpe do ohlazené jantarové špičky, zapálí, labužnický nasaje kouř a uvelebí se v křesle pod lampou. Vytahuje balíček s tarotkami.

Podivín Váchal ji zajímá už dávno. Rytec, typograf, knihvazač, lesní mystik, bludný chodec, trochu blázen, pisálek, samotář.

Jak že se to má udělat? Sejmout levou rukou, tou od srdce. Poslepu. Tři karty. Co mě čeká, a nemine.

Dolévá si víno a jde na to. Devítka bílých čtverců.

Soutisk několika zelených, mistrův majstrštyk. Je na něm tvář z profilu, na pozadí černé šrafy, uprostřed bílého čtverce trochu rozpité akvamarínové modři, červeno-oranžový podélný pruh vpravo, v dolním rohu žlutá růže, pár vrypů.

„Intuitivní poznávání, předvídání, Příjemné přijde!“ čte si výklad.

„Změna by neškodila,“ ukazováčkem hladí akvamarínové moříčko uprostřed čtverce.

Táhne další. Eso bílých kruhů.

Androgynní anděl se zavřenýma očima, zelená křídla, zlaté vlasy, blankytný háv, pár odstínů modři. Ruce má sepaté na hrudi, v samém středu těla tepe oranžový kruh, červený lem.

Červený lem, červené víno v broušené sklence. Jemnost pastelů, primitivní hrubost dřevorytu.

„Dech stvořitele, láska a věčnost. V teosofii poukazuje k nejzazším pláním jsoucna!“ hlásá brožurka.

To první by šlo, s tím druhým si úplně rady neví. Dolije si.

Osmá zelených trojúhelníků, třetí karta.

Za třemi sloupy římské osmy záblesk žluté záře, jinak noc. Osamělá loďka v tmách na širém moři – cesta ve smyslu marného putování, ztráty domova a bezpečí.

Černočerné modré vody, bárka s červenou plachtou. Na ní temná postava, lampa s oranžovým světlem, loďka se houpe, vlny jí zmítají, lampa nezhasíná.

Točí se jí hlava. Anděl i námořník ožívají.

Vír barev, vír hlasů. Sousedky, matka, otec, bývalí milí, anděl, neznámá tvář, zvoucí ruka neznámého z loďky na rozbouřeném moři...

„Pojď, neboj se, a i kdyby, *bolest patří k životu*, pojd', to chceš trčet navěky tady? Na co čekáš? Až ta dostane rozum! Taková slušná rodina. Rusalky tančí v trávě u řeky. *Nezapomínej tak snadno*, kdo jsi a co se od tebe čeká. Tím se chceš živit? Malovat si můžeš pro radost. Pomyslelas na to, kolik ti je let?“

Na stole prázdná karafa i sklenka, trochu popela, tři karty, lampa stále svítí v šedém ránu.

Vrátí se do Francie! Tam, v Colarossiho akademii, mezi ostatními studenty jí bylo dobře. Uvažuje o tom už dlouho. Dusí se tady. Potřebuje Paříž, potřebuje Bretaň, potřebuje moře, vítr, déšť ve tváři, sůl na rtech, červené víno, absint a gauloisky. Teď to ví.

Ale ví, že pak se vrátí a zůstane. V atelieru u potoka. Rusalka od kalné řeky, s jantarovou cigárovou špičkou v kapse, průhledným *amuletem* od jednoho bývalého z dávné minulosti. Hladkým na dotek, s bublinkou vzduchu. Živou, uplakanou pryskyřicí ztuhlou na kámen.

PÁR VĚT K LITAERU 4•2026 a 5•2026

• **Anna:** Historická povídka se mi líbí. Sněhová kaše, učitelovo tlusté břicho, zvládnutí rozluštit celou větu písmenko po písmenku.

Kateřina: Líbí se mi popisy míst. Pytle muší, co máčely ulici mořskou vodou i provazy, co držely lodky na uzdě. Vzpřímené naleštěné budovy. Pobavilo mě „na vázání musím být úplně na kaši“ a „hraběnka vyhrabaná.“

Drahomíra: Moc hezká slovní spojení. „Dlouho se nudila odřená cedule“ a strašení stínohrou.

Martina: Povedené variace. „Můžu dál, byla by rybka?“

Jitka

• LitAero 4

Katka: Líbí se mi, jak dva naprosto odlišné příběhy vznikly se stejnou sadou slov, klobouk dolu! Prostředí pirátů je vykreslené do detailů.

Martina: Chytré a vtipné, pobavila babička jako jediný slušný člověk z Karkulčiny rodiny.

Drahomíra: Líná slečna Špína je skvělý výraz a levandule v domě úplně cítím, když tu pohádku čtu.

Jitka: Detektivka se povedla! Líbí se mi, jak ze slova blechy, vznikla paní Blechová a vlastně i paní Stonožková.

Petrovy sny od **Martiny:** Tučňák je nečekaný host a „byla by rybka?“ je skvělý výrok.

Anna

• LitAero 5

Katka: Moc by mě zajímalo, jak vznikl nápad s cibulí. Neobvyklé, ale jako pro tento příběh stvořené.

Martina: Líbí se mi vhléd do pozadí postav a to, že mají stejnou zkušenost.

Jitka: Dojalo mě, že Nina je ochotná vzdát se svých původních plánů, aby mohla zůstat s Janou.

Drahomíra: Moc hezké, Jula po dědovi a Marinka po babičce, se mi moc líbí.

Dialog od **Drahomíry:** Nasmála jsem se, maminka je pěkná otrava.

Dialog od **Jitky:** Bezvadný nápad. Původně jsem si u toho úvodního výroku představovala děti, a pak nastal nečekaný zlom

Anna

LitAero 6/26 jaro

Můj první scénář - 30. dubna 2026

Autoři: Nela Faltusová, Junková Jitka, Moravcová Martina, Shalygina Anna, Drahomíra Stínilová

Sestavil: Mathej Thomka pro literární workshop – Kurz tvůrčího psaní a scenáristiky.

Neprošlo jazykovou a pravopisnou kontrolou.

LitAero 7

AUTORSKÝ SCÉNÁŘ

Jitka Junková
Lesní skrýš

POSTAVY

RADAR: Vedoucí na skautském táboře. Mladík, který dělá program a vede Hru o přežití. Má kurz první pomoci, ale někdy jedná zbrkle. Oblečení má černé, trochu špinavé a natrhané od práce se dřevem.

ADÉLA: Třináctiletá skautka z družiny Krahujců, má ve vlasech napletené barevné bavlnky a nosí vlastnoručně vyrobená batikovaná trička. Je alergická na vosí bodnutí a musí u sebe pořád nosit epipen – první pomoc při bodnutí vosou. Chce být dětská lékařka, má blízko k menším dětem.

FÍNA: Bydlí s Adélou ve stanu a jsou nejlepší kamarádky i mimo skaut. Sdílejí spolu oblečení. Mají stejnou velikost. Je v jiné družině než Adéla, u Jestřábů.

ŠMOULA: Malý kluk na svém prvním táboře. Vlasy má pořád rozčuchané, ruce flekaté od smůly a odřená kolena. Taky z družiny Krahujců. ADÉLA mu připomíná jeho starší sestru, která mu chybí.

BIVOJ: Vedoucí skupiny Jestřábů, ve které je Fína.

ZDRAVOTNICE: Táborová zdravotnice. Studentka záchranářské školy.

ZÁCHRANÁŘ: Přijede v sanitce do vesnice.

OBRAZ 1

EXT, NOC, TÁBOROVÁ KUCHYŇ

Na louce stojí šest týpí, podkova podsadových skautských stanů a velká otevřená kuchyň s jídelnou. Je před budičkem. Skupina vedoucích postává okolo kamen a ohřívají se. Před kuchyní je připravený vozík plný dýmovnic. RADAR otevřít dvířka od kamen a bere si hořící kus dřeva.

RADAR

Běžte se připravit. Za chvíli zaútočí mlha a utečenci vyrazí ze stanů hledat útočiště.

OBRAZ 2

EXT, NOC, TÁBOROVÁ LOUKA

RADAR zapaluje dýmovnice, bere do rukou vozík a probíhá celým táborem. Louka se zahálí dýmem. RADAR křikem budí celý tábor.

RADAR

Tábor byl napaden. Začíná boj o přežití. Unikáte před nájezdníky.

OBRAZ 3

EXT, NOC, STAN ADÉLY a FÍNY

*ADÉLA s FÍNOU se budí a rozepínají si spacáky. Ve stanu je tma.***FÍNA****Takhle brzo? Já chci ještě spát.****ADÉLA****Ty jsi aspoň neměla v noci hlídku.****FÍNA****Ale stejně jsi mě vzbudila.****RADAR /m. o./****Koho zajmou, bude odvečen do žaláře.***ADÉLA i FÍNA rychle vytahují oblečení ze společné hromady. Nezáleží jim, co je koho.***ADÉLA****Letos bodování stanů asi nevyhrajeme.****FÍNA****To ne. Beru si tvoje tričko.****ADÉLA****Co je moje, to je tvoje!***ADÉLA s FÍNOU rozepnou plachtu a vyráží ze stanu.*

OBRAZ 4

EXT, DEN, TÁBOROVÁ LOUKA

*Svítá, ale skauti bloudí v dýmu.***FÍNA****Ježiš, to je mlha.****ADÉLA****Aspoň nebude vidět, že máš každou ponožku jinou.****RADAR /m. o./****Sledujte rádce, mají mapy s polohou úkrytu.****FÍNA****Áďo, drž se! Musím na druhou stranu lesa.****ADÉLA****Schválně, kdo se schová líp!***FÍNA se oddělí od ADÉLY. Mizí v lese.***ADÉLA****Nikoho nevidím. Kde jste, Krahujci?***ŠMOULA zatahá ADELU za rukáv.***ŠMOULA****Tady jsem, Áďo. Jen jsem se neučesal.**

ADÉLA

Dneska nemusíš.

ŠMOULA

Hurá! Nejlepší den!

ADÉLA

Ty Šmoulo malej. Pojď, najdeme je spolu.

RADAR /m. o./

Zvítězí družina s posledním nenalezeným členem. Utíkejte!

ADÉLA se ŠMOULOU utíkají přes potok do lesa.

OBRAZ 5

EXT, DEN, LES NAD SKÁLOU

ADÉLA se ŠMOULOU prochází remízky a cestičkami, které vyšlapala zvěř. Zazní signál, že hra začala. Píšťalka zapíská B, čárka a tři tečky.

ŠMOULA

Nikoho nevidím.

ADÉLA

Neboj! Jsme správně. Všichni se dobře skryli.

ŠMOULA spatří v pásu stromů skrytý posed. Rozeběhne se k němu.

ŠMOULA

Tady nás nikdo nenajde.

OBRAZ 6

EXT, DEN, POSED MEZI STROMY

Lezou nahoru, ale dveře jsou zajištěné. ŠMOULA zklamaně popotáhne.

ŠMOULA

Je zamčeno!

ADÉLA

Zkusím nadzvednout petlici. Krahujce nic nezastaví.

ADÉLA zatlačí na petlici a nadzvedne ji. Dvířka se otevřou. Vlezou spolu dovnitř.

OBRAZ 7

INT, DEN, UVNITŘ POSEDU

Vnitřek posedu je prostorný, lavice je vypořstovaná. Okénka mají výklopnou okenici.

ŠMOULA

Nejlepší místo ze všech! Bude to náš hrad.

ADÉLA

Vylepšíme ho. Zatím hlídej!

ADÉLA vylézá ven. ŠMOULA nadzvedne okénko, seshora se spustí celta. ADÉLA šeptá ze střechy.

ADÉLA /m. o./

To je maskování! Ještě přidám pár větví.

OBRAZ 8

EXT, DEN, ZAROSTLÝ LOM

Skupina Jestřábů, ve které je i FÍNA, je ukrytá ve skalách. FÍNA si láme větve na svůj úkryt. Sahá do kapsy pro nožik. Zjišťuje, že je prázdná. Prohlíží si bundu a dochází jí, že si bundy prohodily s Adélou. Připlíží se za vedoucím skupiny BIVOJEM.

FÍNA

Bivoji, já mám Ádinu bundu Ádi. Musím s vrátit do tábora.

BIVOJ

To nesmíš! Prozradíš nás. Už pískali začátek.

FÍNA

Musím. Mám její epipen. Jestli ji bodne vos, musí ho použít. Byl by průser, kdyby ne. Už jsem to s ní zažila!

BIVOJ

Sakra, holka! Tohle musíme vyhrát, jsme milión bodů pozadu. Běž! Ale oklikou, neprozrad' nás.

FÍNA se rozeběhne zpátky do tábora.

OBRAZ 9

EXT, DEN, LES U TÁBORA

FÍNA běží kolem mladých stromků, louka je nadohled. Vyskočí na ní RADAR.

RADAR

Mám tě, první oběti. Žalář tě čeká. A dnes vaříš večeři!

FÍNA

Neblbni, Radare! Musíme najít Ádu. Mám její epipen!

RADAR

Cože? Trubka dřevá! Dej mi to pero. Ulovím Adélu, aby přežila.

FÍNA

Můžu se vrátit k Jestřábům?

RADAR

Ne, ty si chycená. Mazej do vězení.

RADAR běží do lesa nad skálou. FÍNA kráčí plouživě do tábora a kope do klacků.

OBRAZ 10

INT, DEN, UVNITŘ POSEDU

ADÉLA učí ŠMOULU uzly na bavlnce ze svých vlasů.

ŠMOULA

Není proti pravidlům, že jsme tu spolu?

ADÉLA

Neboj, není! Jsme spolu v hnízdě Krahujců.

V dálce se ozve Radarův hlas.

RADAR /m. o./

Áďo, vylez! Jde o život.

ADÉLA /šeptem/

To je určitě past.

ŠMOULA

Pozor, vosu. Prozradí nás! Já jí odeženu.

ŠMOULA plácne vosu, ta padne na zem.

ADÉLA

Šmoulo, tiše! A ani se nehni.

ADÉLA si lehne na podlahu. Ucítí bodnutí. Zakryje si rukou pusou, aby nevykřikla. Sahá si do kapsy u bundy. Je prázdná.

ADÉLA se zvedne.

ADÉLA

Šmoulo, já teď musím odejít. Zavřu tě tu. Nikdo tě nenajde, neboj. Jen zůstaň potichu.

ŠMOULA

Nemusíš se obětovat. Nenajde nás, Áďo!

ADÉLA

Něco jsem nechala dole. Vrátím se. Zakryju žebřík větvemi.

ŠMOULA

Budu jako myška. Ty leť jako krahujec!

ADÉLA pohladí ŠMOULU po vlasech a slézá z posedu. Je slyšet klapnutí petlice.

OBRAZ 11

EXT, DEN, LES NAD SKÁLOU

ADÉLA běží za hlasem RADARA. Motá se, je jí na omdlení. Sedá si na cestu. RADAR k ní přiběhne.

RADAR

Hledám tě po celém lese.

ADÉLA

Bodla mě vosu, je mi hrozně zle.

RADAR

Mám u sebe tvůj epipen. Počkej, hned ti ho píchnu.

RADAROVÍ se třesou ruce, sundává z pera modrou pojistku. ADÉLA zrychleně dýchá a omdlévá. RADAR se jí snaží zachytit, epipen padá na zem a vystřeluje. Je zničený, nedá se použít.

RADAR**Áďo, vstávej!**

ADÉLA nereaguje. RADAR ji zvedá na ruce a utíká k táboru. Píšťalkou píská – tři krátké, tři dlouhé, tři krátké.

OBRAZ 12

EXT, DEN, TÁBOROVÁ LOUKA

RADAR přibíhá do tábora. Naproti mu běží ZDRAVOTNICE.

ZDRAVOTNICE**Co se stalo?****RADAR**

Bodla ji vos a epipen se rozbil. Nastartujte Lindu! Musíme do nemocnice.

ZDRAVOTNICE

Neotéká! Ale volám rychlou. Musíme do vesnice.

Nakládají ADÉLU do jeepu a odjíždí z louky.

OBRAZ 13

EXT, DEN, VESNICE

RADAR mává na přijíždějící sanitku. ZÁCHRANÁŘI berou ADÉLU do sanitky.

ZDRAVOTNICE**Musím zavolat její mámě.**

ZDRAVOTNICE odchází stranou a telefonuje. RADAR nervózně chodí okolo sanitky, snaží se nakouknout dovnitř. ZDRAVOTNICE se vrací.

ZDRAVOTNICE**Ještěže máme tak klidné rodiče.****RADAR****Co říkala?****ZDRAVOTNICE****Že jste troubové, ale stejně vás má ráda.**

Otevírají se dveře sanitky. ZÁCHRANÁŘ předává ADÉLU vedoucím.

ZÁCHRANÁŘ

Žihadlo jsme nenašli. Měla v ruce zaraženou třísku. Je vyděšená, ale v pořádku. A tady nový epinefrin. Dávejte na něj větší pozor.

OBRAZ 14

EXT, DEN, TÁBOROVÁ LOUKA

Přijíždí jeep. Tábor je prázdný. Pouze v kuchyni vaří večeři FÍNA. FÍNA se rozeběhne k ADÉLE.

FÍNA

Seš dobrá, kámo? Bála jsem se o tebe.

7

RADAR

Kde jsou všichni?

FÍNA

Všichni hledají Šmoulu!

RADAR

On se s vámi nevrátil z lesa?

FÍNA pokrčí rameny. ADÉLA se rozeběhne k potoku.

ADÉLA

Já vím, kde je schovaný!

RADAR utíká za ní.

OBRAZ 15

INT, DEN, UVNITŘ POSEDU

Na polstrované lavici leží ŠMOULA schoulený do klubíčka a s mikinou pod hlavou klidně spí. Lesem se ozývá volání. Otevře oči na otvírání petlice.

ŠMOULA

Radare, ty si mě našel! Prohrál jsem. Ale nevadí, už mám hrozný hlad.

OBRAZ 16

EXT, DEN, TÁBOROVÁ LOUKA

Uprostřed tábora, pod vlajkou, stojí nastoupené tři družiny a proti nim vedoucí. Vyhlašují výsledky hry.

RADAR

Hru o přežití vyhráli Krahujci. Šmoula se schoval ze všech nejlíp! A body navíc připíšeme i Jestřábům. Fína obětovala svoji hru za záchranu přítelkyně.

KONEC

SPOLEČNÁ POVÍDKA NA PŘÁNÍ

Zadání:

Postava: Česká malířka na začátku 20. století – mladá, svobodná a tvrdohlavá

Prostředí: Obchůdek v malém městě s růžovými obkladačkami

Co zazní: Bolest patří k životu.

Nezapomínej tak snadno.

Artefakty: TAROTY, AMULET, KOUŘ, VÍNO, KNIHA/PROVAZ

Drahomíra Stínilová

Perspektiva

Hradčany za řekou se nezměnily. Dívají se do mých oken na nábřeží Vltavy stejně jako před čtyřiceti lety. Jen hluk aut nebyl tenkrát tak drzý.

„Tenhle dům, Lízo, patřil naší rodině odjakživa. Obývali jsme celé druhé patro. Starší sestra Lea, vlastně tvá prababička, se vdala, když mi bylo čtrnáct let...“

Moc si tu dobu už nepamatuji, ale nezapomenu na den, kdy Lea rodila. Porodní bábu rozčilovala moje zvědavost, a tak mě poslali se služkou Máry do Roztok u Prahy. Z nádraží mě to táhlo přímo ke mlýnu, do ateliéru Zdenky Braunerové. Maminka ji znala. Ale zamčená vrata nás donutila procházet se v okolí. Nebavilo mě pořád poslouchat peskování Máry a v nestřeženém okamžiku jsem jí zmizela. V zastrčené uličce jsem vběhla do dveří malého obchůdku.

V místnosti bylo pološero, přesto mě vybavení interiéru udivilo. Po stěnách visely růžové kachlíky, pomalované výjevy z tarokových karet. U secesního stolku seděla starší žena.

„Pojď dál, Hano,“ pozvala mě.

„Jak znáte moje jméno?“

Neodpověděla a ukázala na prázdné křeslo u stolku.

„Vyber si tři karty.“

Rozložila je na desce a postupně obracela.

„Jedna osoba si kdysi vybrala stejné karty jako ty. Ta dívka se stala vynikající malířkou. A tebe čeká stejný osud.“

Po pár letech jsem skutečně dokončila studium na pražské Akademii výtvarných umění.

„Teto, proč není ta fotka Montmartru barevná? Byla by hezčí,“ hodnotí odborným okem čtrnáctiletá dcera mé neteře fotografii v rámečku na stěně. Rozhodla se studovat grafickou školu a je přesvědčena, že talent má po mně.

„Proč asi, Elizo? Louis dělal hlavně černobílé záběry. Pro atmosféru a taky barevný materiál nebyl zrovna levný.“

„Tetí, kde jste se poznali, prosím, povídej.“ škemrá Eliza, nechce se ji kreslit.

„Radši se dej do práce. Přijímačky máš za pár týdnů a perspektiva ti pořád nic neříká.“

„Teto, tetičko, prosím!“ opouští Eli místo u stojanu a uvelebuj se v křesle.

„Pojď k oknu. Podívej. Malovala jsem Vltavu a přesně tam, jak stojí ten člověk na chodníku u zábradlí, přistoupil ke mně Louis. Snažil se vysvětlit posušky, že je fotograf a rád by udělal mou podobiznu. Nevěděl, že umím francouzsky.“

Eli se otočí na zašlou fotografii na protější stěně. „To je tahle fotka? A jak to bylo dál?“

„Vždyť to už znáš. Zamílovali jsme se a já odjela do Francie. Byla to nejkrásnější doba. Malovala jsem vášnivě. Louis měl přátele v uměleckých kruzích. Těch večírků s francouzským vínem, provoněných cigaretovým kouřem. Často nás navštěvoval František Kupka, a dokonce nám psal ze Zbirohu Alfons Mucha, ať přijedeme. Dokončoval tam svou Slovanskou epopej.“

„Proč jste neměli děti, teto?“

„Nějak to nevyšlo. Louis měl výstavu v Londýně, pak zase já v Paříži. A přišla další válka. Oba jsme byli Židé. Museli jsme rychle opustit Paříž a utéct do Ameriky.“

„Teto neplač, já to nemám ráda.“

„Bolest patří k životu. A byla to velká bolest, když mi Louis po cestě do Ameriky zemřel a já musela v cizí zemi zůstat a živit se ve filmových ateliérech jako výtvarnice. Po válce jsem se chtěla vrátit do Prahy. Ale dům nám znárodnili a o tvé mamince jsem nic nevěděla. Proto jsem odjela opět malovat do Paříže.“

Eliza se najednou vyskočí a obejmě mě.

„Tetí, jsem tak ráda, že ses vrátila a mám tě. Zůstaneš tady, když tu začíná svoboda.“

„Když mě vaše listy našly, a dorazily i zprávy o Pražském jaru, neváhala jsem. Ale nemysli, jaro šedesát osm je ve Francii taky bouřlivé.“

Cítím něco, co mě už dlouho nepotkalo. Jak se píše v levných románech, svírá se mi srdce. Vytahuji z kabelky řetízek s přívěskem ve tvaru stromu života.

„Tenhle amulet jsem dostala od maminky a dávala si ho v tvém věku pod polštář. Splnilo se mi mé přání. Malovat, ilustrovat knihy a nechat po sobě něco, z čeho budou mít ostatní radost. Podívej, ze zadu jsou do zlata vyryta slova: Nezapomínej tak snadno. Vezmi si ho a dávej před zkouškou pod polštář. Třeba ti taky pomůže. Ale s perspektivou si musíš poradit sama.“

Anna Shalygina
Další v pořadí

POSTAVY

AÑA: zahraniční studentka, chce si prodloužit roční vízum. Je připravena, má u sebe tlustou složku s dokumenty a batoh. Je oblečená do společenských černých kalhot, bílé košile a černé mikiny s kapucí, vlasy má stažené do culíku.

KOMISAŘKA: žena neidentifikovatelného věku v bílé vojenské uniformě, na saku má identifikační číslo a nárameníky. Má bílé rukavice a bílou služební čepici s kšiltem.

ÚŘEDNICE: žena v šedé uniformě, na hlavě má šedou kuklu a jsou vidět jen její oči.

BORIS: postarší muž štíhlé postavy. Oblečen do šedých kalhot a šedé proužkované košile.

HOA: zahraniční studentka, žadatelka o vízum, oblečená do zelené teplákové soupravy.

KLUK V POUTECH: student, žadatel o vízum, oblečen v modrém obleku s bílou košilí.

POLICISTA 1: drsně vypadající muž, oblečen do černé uniformy, hlasitý.

POLICISTA 2: vysoký, svalnatý a silný muž, oblečen do černé uniformy, nemluvný.

OBRAZ 1

EXT, NOC, PŘED IMIGRAČNÍM ÚŘADEM

AÑA přichází k úřadu. Nedaleko od vchodu stojí čtyři lidé, skupina deseti lidí sedí na nízké zídce před budovou. Na vstupních dveřích úřadu je páskou přilepená obálka a v obálce je poskládaný list papíru A4.

AÑA vytáhne papír, ze své složky vyndá propisku, ozdobenou destičkami s otisky trilobitů. AÑA zapíše své jméno na řádek s číslem 10.

AÑA /šeptem/

Aňa Osipova.

Papír vloží zpátky do obálky. Sedne si na zídku před úřadem.

OBRAZ 2

EXT, DEN, PŘED IMIGRAČNÍM ÚŘADEM

Svítá. Lidí před úřadem je víc, chodník před vstupními dveřmi je zaplněný. Z vedlejší ulice přichází BORIS, jde rovnou ke dveřím a vytahuje seznam z obálky.

BORIS

Jsem Boris. Tento seznam jsem zařídil já, abych nám usnadnil život. Pročtu pořadí. Kovalenko?

Ano, vidím, postavte se. Nguyen? Ok. Šelestova?

Není? Dobře, Ahmedov?

Před úřad vyběhnou dva policisté. Přistoupí k BORISOVI a vytrhnou mu z ruky seznam.

POLICISTA 1

Žádný seznam neplatí! Postavte se do fronty!

Lidé protestují. Policisté je řadí do fronty, BORISE strkají na začátek řády.

AŇA

Ale já jsem byla číslo deset, čekala jsem tu celou noc! Proč to neplatí?

POLICISTA 2 chytne AŇU za rameno a odvádí ji ke konci řady.

POLICISTA 1

Zařad' se do fronty! Nebo chceš dělat problémy?

AŇA neodpoví, zůstává stát tam, kam ji posunul POLICISTA 2.

OBRAZ 3

INT, DEN, VSTUP DO ÚŘADU

Dveře úřadu se otevřou a žadatele vchází dovnitř do prvního patra. Za dveřmi si AŇA sundává mikinu a dává jí do batohu. U vstupu si natáhne návleky a vstupuje do dezinfekční kabiny. Rozsvítí se červená kontrolka, AŇA zavře oči. Ze stran kabiny se vypouští dezinfekční aerosol. Rozsvítí se zelená kontrolka, AŇA postupuje dál do budovy úřadu.

POLICISTA 2 dohlíží na pořádek.

OBRAZ 4

INT, DEN, INFOPŘEPÁŽKA

U infopřepážky je digitální stěna, vedle stěny stojí ÚŘEDNÍCE. K přepážce přichází světlavý muž a přikládá levou dlaň na kroužkem vyznačené pole. Dotykem se stěna aktivuje a zobrazí se: BLOND VLASY.

ÚŘEDNICE pokyne, vydá pořadové číslo, dveře za přepážkou se otevřou. Muž pokračuje dál. Další na řadě je žena. přiloží ruku ke stěně a objeví se: ZNALOST DESETI CIZÍCH JAZYKŮ.

Žena s pláčem odchází pryč.

Dívka HOA se otáčí na AŇU.

HOA

Bože! Doufám, že se mi to dnes povede, chodím sem už týden a nic. Včera po mě chtěli mít moje jméno v kalendáři.

AŇA přikyvuje. HOA se zhluboka nadechne a přiloží dlaň na kulaté pole na stěně. Na stěně se objeví: Maturita z matematiky, HOA se zachvěje.

ÚŘEDNICE

Máte maturitu z matematiky? Doložte osvědčení. Stát potřebuje technicky vzdělané lidi.

HOA

Ano, mám maturitu z matiky, ale potvrzení mám na koleji. Mohla bych ho doložit zítra?

ÚŘEDNICE

Výmluva nebo lež? Dnes vaše požadavky skončily! Opusťte prostor úřadu.

HOA

Vy nejste člověk!**ÚŘEDNICE****Správná dedukce. Ale není to potvrzení o maturitě.***HOA se rozpláče, POLICISTA 2 ji strká ven.***POLICISTA 1****Neřvi! Buď ráda, že ti za takovou drzost nevrátili deport.**

OBRAZ 5

INT, DEN, INFOPREPÁŽKA

*AŇA přistupuje ke stěně a pokládá na ni dlaň. Stěna: NULTÁ KREVNÍ SKUPINA.***ÚŘEDNICE****Ano, univerzální donory krve potřebujeme.****Doložte lékařskou zprávu.***AŇA přikyvuje a ze své tlusté složky vytahuje lékařskou zprávu a podává ji ÚŘEDNICI.***ÚŘEDNICE****Vyhovující. Pokračujte. Číslo 18!***AŇA si bere lísteček s číslem do ruky a vchází do čekárny.*

OBRAZ 6

INT, DEN, ČEKÁRNA

*V čekárně není žádné volné místo. AŇA se opře o zed. Sleduje tabuli s pořadovými čísly. Svítí na ní číslo 5. Čekárna je plná lidí, ale v místnosti je ticho, občas je slyšet šustění vyplňovaných papírů. Při každém cinknutí pořadníku lidí současně zvedají oči, ale pořadník se často neozývá. Ticho přeruší křik.***HLAS****Ne, ne, pusťte mě! Nemůžete mě deportovat!***Přes čekárnu přeběhne POLICISTA 1. POLICISTA 2 jednou rukou nese za límec mladého kluka v poutech. Kluk se brání.***KLUK V POUTECH****Povolení mně platí ještě zítra, to nemůžete!****POLICISTA 1****Prošla ti lhůta pro podání! Dle aktualizovaných předpisů je to důvod pro okamžitý deport! Bez znalosti zákonů tady nemáš co dělat!***POLICISTÉ s KLUKEM mizí za dveřmi.*

OBRAZ 7

INT, DEN, ČEKÁRNA

*BORIS přichází přes čekárnu k ANĚ a naklání se k jejímu obličejí.***BORIS**

**Varoval jsem toho kluka, že to zle dopadne.
Je potřeba znát správného Komisaře. Jsem
schopný pomoci, ale ne zadarmo, samozřejmě.
Patnáct tisíc a já ti vízum zařídím.**

*AÑA zakroučí hlavou.***AÑA****To je strašně moc peněz.****BORIS**

**Záleží na prioritách, holčičko! Dnes žádný student
nedostal povolení. zato pár lidí už deportovali. Ale
jo, dám ti slevičku, jestli se mnou zajdeš na kafe.**

AÑA neodpoví, na pořadníku se rozsvítí číslo 18. AÑA vchází do imigrační kanceláře.

OBRAZ 8

INT, DEN, IMIGRAČNÍ KANCELÁŘ

*Kancelářská místnost je prázdná a sterilní, obložená bílými panely, ve zdi naproti dveřím je deset okének, žádné židle. AÑA se postaví k okénku, nad kterým svítí číslo 18, a vytahuje ze složky tlustou sadu dokumentů.***KOMISAŘKA****Nahlaste důvod žádosti.****AÑA**

**Dobrý den! Prodloužení povolení k pobytu
za účelem studia. Zde jsou všechny dokumenty
a ověřené kopie.**

*KOMISAŘKA si přivezme dokumenty a prohlíží papír po papíru. Porovnává kopie, něco ťuká do počítače, listuje, odkládá dokumenty z jedné hromádky na druhou. KOMISAŘKA dospěje k poslednímu dokumentu a položí ho před AŇU.***KOMISAŘKA**

**Žádost o pobyt máte vyplněnou na modrém
formuláři. Ode dnes platí aktualizace. Žádosti musí
být předloženy na formuláři zeleném. Nemůžu
vaši žádost zpracovat. Potřebujete jiný termín.**

AÑA

**Ano, vím. Ale aktualizace má dodatek; modré
žádosti, než se vyřadí z procesu, platí ještě týden.**

KOMISAŘKA

**Modré mohou využít žadatele o sloučení rodin.
Vy žádáte povolení za účelem studia.**

ÚŘEDNICE podává AŇE zpátky její dokumenty.

AŇA

**Prosím vás, mohla bych si tu žádost přepsat?
Potřebuji jen pár minut času.**

AŇA vytahuje ze složky propisku dřív, než se dočká odpovědi.

KOMISAŘKA

Zajímavá propiska. To jsou mušle?

AŇA

Jsou to části zkamenělých trilobitů, prodávají se u nás jako suvenýry.

KOMISAŘKA

Vyrůstala jste u moře? Přála bych si ho vidět.

AŇA

Bývalo tam krásně. Ale už na svou původní vlast nemám žádné vazby. Cítím se doma tady. Víte co? Nechte si tu propisku na památku. Pro mě už není tak vzácná, jak by mohla být pro vás.

KOMISAŘKA

Děkuji, ale nemůžu. Dárky a osobní předměty jsou na úřadě zakázané.

KOMISAŘKA se nervózně rozhlédne a znovu vytáhne modrou žádost. Zkoumá ji.

KOMISAŘKA

Zdá se, že vám chybí datum a podpis. Podepište se a datum dejte včerejší. Vezmu vám to.

AŇA /vykřikne/

Děkuji, opravdu děkuji, jste moc hodná!

KOMISAŘKA

**Ticho! Podejte mi pás. Tak tady to máte.
A běžte. Opět o rok!**

AŇA radostně vyráží k východu.

KONEC

LitAero 7/26 jaro

Cesta ke scénáři – 14. května 2026

Absolventky kurzu: Faltusová Nela, Junková Jitka, Moravcová Martina, Pokorná Kateřina, Shalygina Anna, Stínilová Drahomíra

Sestavil: Matěj Thomka pro literární workshop – Kurz tvůrčího psaní a scenáristiky.

Neprošlo jazykovou a pravopisnou kontrolou.

